

Szerkesztőség

Arad, Acsv-palota

Kiadóhivatal

Sz. Rózele Ferdinánd 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 640 Lej
Fél évre 420 Lej
Negyed évre 210 Lej
Havonta 70 Lej

Hirdetések díjazás sz.: 1:

Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej, hetiben 50 banval
több.

Jugoszlávia válaszl.

Erdély és Bánát magyarságának figyelő szeme ma a szomszédos Jugoszlávia felé tekint. A jugoszlávai magyarság sorsa sokban hasonlatos a romániai magyarsáéhoz, érthető tehát, hogy a szomszéd állam kisebbségének nagy politikai megmozdulása nem lehet közömbös az erdélyi magyar előtt sem. A trianoni békeszerződés óta a Jugoszlávia területén levő magyar kisebbség ezuttal először vesz részt a választási küzdelemben. Az eddigi passzívítás helyébe, most a harcos aktivitás lépett és a Magyar Párt az összes magyar lakta helységeken, főleg a szabadkai, zombori és bánáti kerületekben fellépett jelöltjeit.

A jugoszlávai Magyar Párt programja kimondottan kisebbségi program, nagyban egyezik a romániai Magyar Párt kisebbségi programjával. Küzdelem az anyanyelvért, az iskolák szabadságáért, a választás szabadságáért, az egyházak érintetlen autonómia jérért, az egyenlő elbánásért, a hatóság előtti szabad nyelvhasználatért. Követelik az egész gazdasági élet reorganizációját, új egységes és méltányos adórendszert és követelik, hogy a magyar lakó helységeken a magyarság hegemoniája jusson érvényre. Egyik fontosabb követelése a programnak a közigazgatás reformja: Becsületes, tisztakezű, gyors és pártatlan közigazgatást. Kevés, szánu, jóljavadalmazott és megfelelő képesítéssel bíró és a nép nyelvét értő tisztviselőket kell alkalmazni, akiket a törvény véd a kormány, vagy egyes politikai pártok üldözése és önkényeskedése ellen. A korrupciót ki kell irtani, a bűnözőket a bíróság elé kell állítani. A Magyar Párt követeli még, hogy a magyarság az állami és helyi közigazgatásban számarányának megfelelőleg nyerjen alkalmazást. Az elbocsátott és képesítéssel bíró tisztviselőket fogadják vissza, vagy nyugdíjaznak őket tisztességes nyugdíjjal. Nagyjában ezek azok a követelések, amelyeket a szomszéd állam Magyar Pártja zászlajára irt és amellyel a választási harcban indul.

Tiszta, becsületes elvek és csak alkotmányos eszközök, amelyekkel ezt elérni igyekeznek. Ma még a választás napján, amikor Pasicsek erőszakossága szinte megdöbbentő, egész Európa közvéleményét. — nem lehet tudni, hogy küldhet-e be a bélgádi parlamentbe a jugoszlávai magyarság képviselőket. De minden erőszakosságra kemény felelet a ma-

gyar egység és összetartás és ezen meg kell hogy bukjen a reakció. Mi, utódállambeli magya-

rok, figyeljünk jól, mi történik egy másik utódállam magyarjai-val. A sorsunk közös ...

Külföldi tőke jön Romániába.

Bratianu miniszter nyilatkozata.

(Bucuresti, február 7.) Bratianu Vintilla pénzügyminiszter tegnap fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt nyilatkozott külföldi utjáról. Kifejtette, hogy a párisi pénzügyminiszterekkel értekezleten jelentős eredményeket ért el. Többek között elismerték Románia követelésének a jogosságát a Generala bankjegyek kérdésében, ezenkívül tiltakozott a Wrangel-flotta ügyében is. Tártyalt a párisi német követettel is és azt az impressziót nyerte, hogy Németország nem akarja elismerni Románia jogait. Ezért kénytelenek leszünk a versaillesi békeszerződés értelmében a Romániában levő német javak lefoglalására és likvidálására szakaszokat alkalmazni és a német áruikkékre magas beviteli illetéket fogunk követni, akár csak Franciaország. A pénzügyminiszter ezután elmondta még, hogy nem keresett külföldön kölcsönt, csupán csak tájékoztatta a mértékadó külföldi pénzügyi tényezőket Románia pénzügyi és gazdasági helyzetéről. A tájékoztatás folyamán képen a külföldi tőke hajlandó részt venni román vállalkozásokban és erre vonatkozólag már legközelebb meg is indulnak a tárgyalások a külföldi tőkésék és a román érdekeltségek között. Végül Bratianu Vintilla elmondotta azt is, hogy a bányatörvény némi módosítást szenved, az idegenekre vonatkozó pontokat hatályon kívül helyezték.

Negyvenkilenc párt küzd Jugoszláviában.

A féktelenségig elfajult a választási harc. — Vasárnap lép az urna elé Jugoszlávia népe. — Radicsék továbbra is fogva maradnak.

(Belgrád, február 7.) Vasárnap dől el Jugoszlávia sorsa. Ekkor lépnek a választók az urnák elé és ekkor tűnik majd ki, vajjon a reakciós és erőszakos Pasicstól kivánják-e az ország élén látni, vagy pedig a demokratikusabb és szabadabb éra mellett döntenek. A választási agitáció már hetek óta folyik. A pártok a legnagyobb erővel mennek bele a küzdelembe, a féktelen izgatás már teőpontját érte és eddig több sajnálatos és véres incidens történt, a mely csak újabb bizonyítéka a Pasicstól kormány erőszakos politikájának. Hogy milyen erős a választási kampány, arra jellemző, hogy a 315 mandátumért 49 párt küzd és a jelöltek száma nem kevesebb, mint 2360. Egész Jugoszlávia választóinak a száma 2,177,051, a jugoszláv választói törvény értelmében minden 21-ik életévét betöltött férfi szavazó, a nőknek sem aktív, sem passzív szavazati joguk nincsen. — A régi parlamentben a pártok aránya a következő volt: kormánypártiak: radikálisok 106, önálló demokrata 15; ellenzék: Radics-párt 70, demokrata 33, szlovén-kerikális 24, boszniai muzulmán 38, délszerbiai török 14, szerb parasztpárti 11, német kisebbségi 8, montenegrói föderalista 3, szociáldemokrata 2, különböző pártiak 6. Ha a választások korrektül és simán mennek, akkor azt hiszik, hogy a

kormány nem nyer többséget, mert a többséghez legalább 160 mandátum szükséges. Az eddigi atrocitásokat tekintve, a választások tisztaságában nem nagyon lehet bízni. Érdekes, hogy a magyarság, a Magyar Párt ezuttal először vesz részt a választáson, még pedig biztos esélyekkel, mert a Bácska és a Bánát magyar lakta községei magyar képviselőket választanak. Egész Jugoszláviában óriási az izgalom és a kormány messzemenő intézkedéseket léptetett életbe, hogy a közrendet biztosítani tudja.

Amíg a nagyarányú választási agitációk folynak, a horvát parasztpárt vezetői némaságra vannak kárhoztatva, hisz tudvalevő, hogy a Radics-párt alelnökeit, Macseket és még több ismert horvát politikust, akiket letartóztatásuk után az ügyészség szabadlábra helyezett, a rendőrség internálta. Dr. Trumbics volt külügyminiszter, Macsekék védője minent elkövet hogy a szégyenteljes internálás megszűnjék. Az internálás oka a rendőrség véleménye szerint az, hogy a Radics párt szervezetek harcos alakulatok és csak kárára volna az országnak, ha a szervezetek tagjai szabadon érintkezhetnének vezetőikkel. A zágrábi tábla különben tegnap foglalkozott Trumbics védőnek az internálás elleni fellellyamodásával. A tábla megállapította, hogy a törvényszéknek, mint első felelhetési fórumnak érdemleges döntést kell hoznia ebben az ügyben és határoznia kell, hogy Macsek és társai fogvatartathatók-e? A fogságban levő Radics István ellen tovább folyik a vizsgálat. Radicsot nap-nap után kihallgatják. Celláját egy likai dobrovoliác őrzi és még azt se engedti meg, hogy az újságíró beszéljenek a parasztpárti vezetővel.

Készül

az új közigazgatási törvény.

(Bucuresti, február 7.) A közigazgatási törvény előkészítésére is erősen folynak a munkálatok. Az a bizottság, amelyet a közigazgatási törvény megalkotásával bízta meg, csütörtökön új össze ülésre. Ezen az ülésen azonban még csak a főirányelveket állapították meg. Eddig már arra nézve történt megállapodás, hogy a városi közgyűlést tagokat a hivatalból való tagokon kívül az általános proporcionális szavazással kell megválasztani. A polgármestert pedig az ilyen módon megválasztott tagok közül kell választani. A nagyvárosok mind törvényhatósági jogot kapnak és külön közigazgatási szervezetük lesz. A törvényhatósági közgyűléseket csak a közigazgatási főtanács javaslatára lehet felosztatni. A közigazgatási reform munkálatai különben már olyan előrehaladott stádiumban vannak hogy a jövő héten már a szenátus elé terjeszthetik a javaslatot.

Egyenlővé teszik

a magyar és osztrák koronák értékét.

(Bécs, február 7.) Néhány nap óta úgy hírlik, hogy a magyar és az osztrák koronák értékét egyenlővé teszik. A hírt valószínűvé teszi az a genfi jelentés, hogy a népszövetségi delegáció is behatóan tárgyalja már ezt a kérdést. Popovics Sándor, a Magyar Nemzeti Bank kormányzója ugyancsak tárgyalásokat folytat már néhány nap óta ebben az ügyben és Genfben tartózkodik Reich, az Osztrák Nemzeti Bank elnöke is. Mérétkadó körök szerint a Magyar és az Osztrák Nemzeti Bank között ebben a kérdésben a tárgyalások már előrehaladtak és kész az a határozati javaslat is, amelyhez most már csak a Népszövetség hozzájárulása kell és remélik hogy ez nem is fog elmaradni. A javaslat a két ország között vissza akarja állítani a háboru előtti helyzetet, amely szerint az osztrák pénzt Magyarországon és viszont elfogadnák egyenlő értékben.

Megvesztegetéssel vádolják Németország exkancellárját.

A Barmat-botrány szenzációs fejleményei. — Kik kaptak adományokat a Barmat-koncerttől.

(Berlin, február 7.) A Barmat-ügyek koncertjének bukása sok politikusra és vezető állású emberre is igen kompromittáló adatokat vetett felszínre. Kiderült, hogy tekintélyes azoknak a száma, akiket a Barmat-koncert „támogatás”-ban részesített. Dr. Höfle volt postaiügyi miniszter ávirati úton kapott Barmaték bankjától a Böhmische Union-banktól nagyobb összeget. Hellmann szociáldemokrata képviselő éanva 1922-ben a Barmat-koncerthez tartozó Anexina költségen tartózkodott hosszabb ideig Svájcban. Scheidemann, Cassel főpolgármestere 1923-ban ugyancsak az Anexina költségen töltött hat hetet feleségével együtt Svájcban. Gradenauer, Szászország berlini követe 1919-ben 1000 hollandi forint kölcsönt kapott, amelyet később veszteségzámlán leírtak. Grüssner, Düsseldorf volt polgármestere 1919-ben Barmat-tól 4000 frank kölcsönt kapott sorsjegyek ellenében. Ezeket a sorsjegyeket Grüssner néhány hónap múlva visszakarta, tartozását pedig leírták. Bauer, volt birodalmi kancellár, aki a porosz országgyűlésen tiltakozott az ellen, mintha Barmatéktól kapott volna valamit, szintén több szeretetadomány csomagot kapott a koncerttől. Wessel birodalmi gyűlési képviselő és Wels, a szociáldemokrata párt elnöke több ízben tartózkodtak Barmaték költségen Amsterdamban. Wels több szeretetadomány csomagot is kapott, amelyekről írásos nyugtát adott. Ritter, a berlini rendőrség parancs-

noka is többször volt Amsterdamban Barmaték költségen. Gröber és dr. Hellig pénzügyi tanácsosok, akik sok szeretetadomány csomagot kaptak a koncerttől, többször voltak Amsterdamban szintén Barmaték költségen. 1924. nyarán Hübener titkos tanácsos Barmat-

költségén utazott Amsterdamba és amikor visszatért egy 200 holland forint értékű porcellánszervert hozott magával. Höfle volt postaiügyi miniszter a Deutsche Merkurbanknál két számlát kapott, egyet a saját neve alatt, egy másikat pedig a centumpárt részére. Ezekre a folyószámlákra Barmaték 60.000 arany márkát fizettek be. A teleplezések egész Németországban nagy feltűnést keltettek és ezeknek még súlyosabb következményeik lesznek.

Akik a „levegőből” énekelnek.

Bicsérdy-láz tört ki Aradon. — Ötszáz követője van a „nagy reformernek.”

(Saját tudósításunkból.) Néhány hónappal ezelőtt nagy szenzációja volt a Székelyföldnek: egy új apostol jelent meg a láthatáron, aki hangzatos módon hirdette az örökélet titkát és belgérte azoknak, akik utasításait betartják, hogy ezer évig is éljenek Bicsérdy Béliának, az új apostolnak számos követője akadt és az emberek seregével tértek át a „Mester” által ajánlott életmódra, kiadott könyveit pedig tömegesen vásárolták. A „bicsérdizmus” mindinkább terjedt, akadtak pártolói, ellenzői és a kis ismeretlen marosvásárhelyi hivatalnokból egy csapásra ismert férfi lett. A legutóbbi időben a Bicsérdy-járvány Aradon is felütötte fejét és nagy számban szedi áldozatait az Urnak 1925-ik esztendejében.

Az örök élet titkai

Bicsérdy Béla még rövid idővel ezelőtt pénzügyi tisztviselő volt, aki nagy előszeretettel tanulmányozta a különböző természetes gyógymódokat. Valószínűleg ez bírta arra a gondolatra, hogy maga is kiadjon erre vonatkozólag

egy könyvet, amelyben megállapítja, hogy a tisz az élet ellensége és az ember tulajdonképpen akkor bukott el, amikor megtanulta a sült-főzést. Szerinte az emberek ezer évig is élhetnek, ha teljesen felhagynak a húsvesssel és kizárólag csak gyümölcsöt táplálkoznak. A „reforméletmód” végén az ember napi egy-két almával teljesen kielégtelenségét, sőt közben 30—40 napos éjtöket is tarthat. Ha az utóbbi éjtöket annyira tökéletesedik — mondja Bicsérdy — hogy a szervezet a környező élettelenekből, a levegőből és vízből tudja alkotórészeit kivonni, az esetében meg sem halhat többé (és ez az örökélet). Mindenesetre a mai nehéz gazdasági viszonyok között meglehetősen kénytelenre tehető lehet az az ember, aki a levegőből és a földmódon megszűnőnek a megélhetési harcok és gondok — azonban sajnos Bicsérdy ur fantáziájában.

Az aradi bicsérdisták.

Az új „Mester” tanai Aradon csak az utóbbi időben terjedtek

el. Az új hívők fanatizmusukban hivatást láttak a reforméletmód terjesztésében és ma ott tartunk, hogy közel ötszáz bicsérdista van Aradon. Az aradi „bicsérdisták” egyik jól ismert alakja Csamina Sándor aradi cipész, az ismert „téli fürdőző.” Egyik legfanatikusabb követője az új apostolnak, akinek számos hívőt szerzett már. Wollmann Emil aradi fogorvos, Hegyesi József tisztviselő, Lind Miklós borbélysegéd, mind rajongó hívei. Lind határozottan kijelenti, hogy nyomorba jutott és érvénytelenségéből a „Mester” tanai gyógyították ki. Az aradi színtársulat is alaposan képviselve van a hívők között és több színész és színésznő is néhány nap óta gyümölcskosztolon. A színtársulat tagjai között egy spirítuszos nézetű ismert színész terjeszti a Bicsérdy-kultuszt. Az éremnek azonban másik oldala is van. Többben teljesen legyengülve kifaradván tértek vissza a régi és természetes életmódhoz, mert különben letörték volna. Így Drosnyák János Áceev, főosztályos kijelentette, hogy teljesen képtelen volt munkára az utóbbi időben a reformkoszt mellett. Szeredi Gyula, egy aradi tisztviselő is kénytelen volt abbahagyni ezt a fantasztikus életmódot.

Mit mondanak az orvosok?

Mivel az apostol életmódja legelsősorban az orvostudományt érdekl, szükségesnek tartjuk két jónevű, ismert aradi orvos véleményét megkérdezni. Az orvosok véleménye minden kétséget kizárólag behoztatjuk, hogy az új apostol tanai legfeljebb az alkalmasságokra és termelőkre jó haszonnal, az ember azonban megcsúszkolt, ha beugrik a hangzatos szavaknak. Dr. Lövinger Miksa, az ismert aradi belgyógyász, az aradi közoktatóház volt

TARCA

Jégpályán — 5 fok melegben.

Napsütésben jó korcsolyázni. — Engelmann, a bécsi télapó. — Riport a bécsi műjégpályáról.

(Bécs, február 7.) Néhány nap előtt a villamoson találkoztam egy ismerős szénkereskedővel. A világháború alatt a lövészárkokban nem siránkoztak, úgy a lefagyott lábú katonák, mint szénkereskedő ismerősöm. Egyre azt hajtogatja, hogy ilyen félre még nem volt példa. Mások tavasszal is nagyobb konzumot csináltak, mint most decemberben és januárban, a kalendárium szerinti legerősebb hónapokban. A bécsi meteorológiai intézet egy minapi közleménye szintén megerősítette a szénkereskedő siránkozását avval a megállapítással, hogy utoljára hetvenhat év előtt volt oly enyhe tél Középeurópában, mint most. Szóval szép meleg telünk van, de mindenki — korcsolyázik. Sohasem lehetett az osztrák fővárosban annyi korcsolyával felszerelt embert látni, mint ebben a relatíve téli melegben. Most ugyanis azok is korcsolyázhatnak, akiknek fagyos végtagjaik vannak. Mialatt az iverket rajzolgatják, a jó öreg Nap jótékonyan melegíti kezeit és lábait. (Apropos erről jut eszembe, hogy a fagykenőcs-iparban is beállott a krízis.) Az idén azok is hőhoznak a jégsporthoz, akik máskor télen csak nehez bundában és bélelt hócipőben gereszkednek ki az utcára. És mind

ezt Bécs Engelmann bácsinak, az osztrák főváros télapójának köszönheti.

Engelmann bácsi teljes néven Engelmann Eduard és foglalkozására nézve ezelőtt műépítész volt. Ebben a szakmában szerzett érdemelt az illetékes hatóságok építészeti főtanácsos címmel jutalmazták. Engelmann bácsi még a háború előtt Hornalban, a XVII. kerületben a Jörgerstrasse egy nagy telkén magyarszásu sporttelepet épített. Nyáron a nagy telen kicsiny mezőkre van felosztva, minden mező egy teniszpálya, telen pedig a korcsolyázók lármejától hangos a sporttelep egész környéke. Engelmannnál a tél azonban már évek előtt sem igazodott az időjáráshoz és a kalendáriumbhoz, hanem októbertől március végéig tartott. Engelmann csinálta meg Bécsben és egyuttal egész Középeurópában az első műjégpályát és csakhamar nagy vagyont szerzett vele. Mindenki ugyanis Engelmannal váltott bérletet, mivel biztos volt, hogy az ő pályáján mindennap lehet korcsolyázni, míg a többiekben a sportolók alá voltak vetve az időjárás szeleségeinek.

A bécsi korcsolyázó egyesület, az Eislaufverein kitűnő fekvésű, a Stadtpark és a Konzerthaus között elterülő pályáját már-már az elnéptelenedés veszélye fenyegette, mikor az egyesület vezetősége elhatározta, hogy ezt a sportolók körében Európaszerte híres telepet is átalakítja műjégpályává.

Öt fokot nulla felett mutatott a hőmérő, amikor a Közölny bécsi szerkesztője kiment az Eislaufverein pályájára, hogy megnézzé a téli üzemet — tavaszi napfényben,

Mint lelkismeretes riporter magam is felcsatloltam magammal hozott kölcsönkért korcsolyáimat és miután kétszer meggyőződtem nyelvemmel, hogy az Eislaufverein jég kissé sós, ismét nyugalomámba helyeztem magamat, mint korcsolyázót és bekopogtattam a teljes információt kérlek a műjégpálya konstrukciójáról.

— Uzemünk november óta megszakítás nélkül működik, — közölte büszkén a titkár, miközben levezetett a pincébe és megmutatta a géphelyiséget, ahol a műjéget előállítják. Ebben a pincében levő géphelyiségben pokolian meleg a hőmérséklet és azonkívül olyan szag csapja meg a leérkezőt, hogy ehhez képest a híres budapesti Cséry-féle szemettelep valószínűleg Coty-illatot áraszt. Ezt a leírhatatlan atmoszférát az ammoniak okozza. Az ammoniákkal állítják elő a műjéget, mivel az ammoniaktartalmú folyadék fagypontra jóval null fok felett van.

Az első percekben csak nehezen lehet tájékozódni a pincében, végül is azonban megszokja az ember és az első benyomás az, hogy egy hatalmas légtömbbel állunk szemben, amelyről azonban a titkár ur nyomban megmagyarázza, hogy ez a géptelep. A csöveket, csapokat és ventilátorokat vastag légrétegek borítják, úgy hogy alig lehet a gépek körvonalait kivenni. A pince másik része azonban izlik, akárcsak egy kohóműhely. A legerdekesebb az, hogy a két szoba alig egy félméternyi térséggel van egymástól elválasztva. A pince egyik részében 95 fok meleg van, a más-

ik részében meg lehet hűlni.

A forgókerekek, transzformátorok szüntelenül működnek, a két cylinder órászesen 600.000 kalóriát produkál. Az ammoniak koncentrációja nyomás utáni történik. Felhevítve, gázalakban vezetül szabadba és hirtelen lehűlésre ahonnan spirális csövekbe kerül, amelyekben hideg víz folyik. A jégpálya alatt a spirális csövek egész hálózata van. Magánál a jégpályának az építése is igen érdekes. A tulajdonképeni földet négy centiméter vastag parafaréteg borítja, e fölött pedig hat centiméter vastag betonréteg van és ez a betonréteg tartalmazza a spirális csőhálózatot. A spirális csövek olyan sűrűen vannak egymáshoz elhelyezve, hogy egymással való összekapcsolásuk és kihúzásuk esetén ötven kilométeres szallagot alkotnának. A beton réteget vízzel öntözik fel és ez egyre keringő ammoniak árasztotta hideg folytán nyomban megfagy. Így készül a műjég.

Előzetes elceonánk kérdéseinkre financiális felvilágosításokkal is szolgált. A műjégpálya üzemeltetése naponként öt-hat millió koronába kerül. A befektetés azonban jól kifizetődik, ha tekintetbe vesszük a látogatók nagy számát és azt, hogy egy napjegy elfután nyolc tizenkettő, este pedig huszezer koronába kerül. A bérletjegy árát az idén gyermekek részére egy, felnőtteknél két millió koronában állapították meg. Senki sem drágálja azonban, mivel a Eislaufverein vezetősége függetlenített pályáját az időjárástól, és naponként garantálja a jéget.

igazgató-íróvosa a következőket mondotta:

— Orvosi szempontból Bicsérdy ur ugynevezett természetes életmódját épp olyan természetellenesnek tartom, mint mindazoknak az apostoloknak és természetgyógyászoknak az életmódját, akik már Bicsérdy előtt a múltakban próbálkoztak és kísérleteztek, azonban eredmény nélkül. (Már tudtillik a közönség részéről.) A létfenntartáshoz szükséges kalóriamennyiségen alul való hosszabb időn keresztül folytatott táplálkozást a szervezet előbb-utóbb megsínyli és a test ellenálló képessége lassankint csökken, míg végre idő előtt elpusztul. Az kétségtelenül igaz, hogy az emberek nagyrésze kellelénél többet eszik és iszik és hogy a túltáplálás sok oly betegséget von maga után, amely az élet megrövidítéséhez vezet, azonban a Bicsérdy-életmód épp az ellenkező végletbe csap át és az almalvaló való táplálkozás minden racionális életmód elvével ellentétes.

Dr. Kubdebó György aradi orvos a következőket mondotta: Az élet állandó égési folyamat és az égési folyamat eredménye minden munkánk legyen az a szív működése, a járás vagy más testi és szellemi munka. Az egészséges, táplált embernek van anyagrezervája, ha nem is jut friss anyaghoz, abból merít, de csak egy bizonyos határig. Ha új anyaghoz nem jut, véglegesen elgyengül. Az éhezés az égő anyagok pótlása. A természettudósok (nem az orvosok) megállapították, hogy a legkevesebb anyagtartalma a gyümölcsnek, a legnagyobb a hús és zsírnak van. Az ember emésztőszervei úgy vannak alkotva, hogy nem képesek olyan nagy mennyiségű gyümölcsöt felvenni, hogy ebből a normális munkát végző ember melegevesztését pótolhassa. Vegyessen kelet táplálkozni, ez a természetes életmód.

Aradra jön a „Mester.”

Bicsérdy mester, akinek nagyon szép jövedelmet hajtának kiadott könyvei, ugylátszik Aradon is szaporítani akarja hívei számát és levelet írt egyik aradi hívének, hogy a közeli napokban Aradra jön és előadást tart. Kérte, hogy készítse elő a talajt az előadásra. Nagy reményekkel érkeznek — levele szerint — azonban azt hisszük, hogy ezek a vérmes remények alaposan lecsappannak, mert újabb követőkre aligha fog alálni. Azok, akik olvasták is drágán eladott könyveit, méltán ütköztek meg egyik passzusán, ahol az apostol így biztatja híveit: A „Mesterrel” létesített kapcsolatot mellett ki kell tartani és a hirdetőt pedig az igazság terjesztésével összefüggő nagy munkájában minden eszköz felhasználása után anyagilag is támogatni. — Ehhez azt hisszük, nem kell kommentár. Így érthető aradi utja is, amely a hívek diszkrét „megvágása”-val függ össze. Bicsérdy Béla mester, akinek frázisai több ezer embert tévesztettek meg Erdélyben, most azt hirdeti, hogy külföldre utazik előadásokat tar-

taná. Az új apostol, aki Krisztus követőjének nevezi magát, az egyetlen ember, aki könyvének egy passzusát tényleg bebizonyítja.

A TEGNAPOK KÖDASSZONYA.

Aki vendégül látta a régi világ híres politikusait, íróit, művészeit. — A Méltóságos Asszony a multidők Aradjáról. — Látogatás Fábán László főispán özvegyénél.

Elindultam keresni a Nagyszonyt. Ugy éreztem: menekülnöm kell az 1925-ös esztendő jávására, foxtrottos, hupa-hupás, arcfestéses és pársli mentalitású asszonyától. Menekülnöm kell vissza régi idők régi Nagyszonyához, akiket a groteszk sors még ittfelajtott ebben a furcsa világban. Vágyódtam egy kis tisztelet, tekintély, előkelőség után, kutattam a csendes finom helyet, ahol csak egy rövid óra is elfeledtetni velem a Mát. És sikerült megtalálni a Nagyszonyt. Özvegy Fábán Lászlónét. Méltóságos asszonyt. Arad történelmi főispánjának asszonyát. Ezüstös hajú, hetvenötévesztendő, halványarcu matróna, finomtüzi kék szemű csillogó, szépen ívelt ajka mosolyog és halkán, csendesen, mesél régi időről, korokról, emberekről, eseményekről. Hirtelen az az érzésem, hogy megszólal valamilyen finom szerkezetű régiműví empíre zenélőóra és régen elfeledett gavottot játszik... A ködből lassankint kibukkan az Atantis, ez az elsüllyedt régi Arad, csak pár percig lehet látni és megint visszazuhan a feledés zöldesszürke Óceánjába.

Anno Domini 1873.

— Önök újságírók, nagyon kíváncsiak — mondja a tegnapi kódasszonya — mindent tudni akarnak, mindenről írni akarnak. Az életem történetét akarja hallani? Tessék! Tizenhat éves koromban férjhez mentem Schenk Alajos kurticsi földbirtokoshoz. Két évi házasság után özvegy lettem. 1873-ban ismét férjhez mentem Fábán Lászlóhoz, akkor törvényes széki bíróhoz. Ott laktunk a régi Fábán-kuriában a Fábán és Kazinczy-ucca sarkán. Most nem tudom, ki lakik az ősi hajlékban. — Ugy szerettem ezt a szép nagy földszines házat, itt éltem le életem legszebb részét. Sokszor ebédelt nálunk az apósom Fábán Gábor, mintha csak magam előtt látnám most is érdekes szép fejét, komoly arcát. Aztán sokat ült az asztalunknál Tóth Lőrinc, Gyulai Pál, Zádor György Vilmos. Ballagi Mór, Toldy Ferenc, Szász Károly. Koruknak legnagyobb irodalmi emberei. Folytak a nagy irodalmi viták, Gyulai Pál olyan szigorú kritikus volt, semmi sem tetszett neki. Toldy Ferenc azonban szelid, finom beszédű ember volt, olyan szívesen elhallgattuk, amikor beszélt. De azért soha nem volt éles a vita. Akkoriban az emberek még becsülték a vendéglátót és fogalom volt a fehér asztal tisztasága. Sokszor kellett zongoráznom és énekelnem nekik, mert szépen játszottam és szép hangom is volt. Ha felcsendült a zongora,

ja, még pedig azt, hogy a hiszékeny emberek rovására — hogyan lehet a levegőből megélni... (m. r.)

elhallgatott a szenvedélyes vita, még a zordon Gyulai Pál is elmerült a zenébe.

Hirtelen rávetem a szemem a falra: gyönyörű szép szőke fiatal asszony mosolyog rám. Fábán Lászlóné fiatal asszony korában. Innocent festette halvány tónusban. lágyan világos színekkel. Korának legszebb asszonya volt és megérttem már miért hallgatott el a zordon Gyulai Pál, amikor a szépséges háziasszony ezüstös hangja megcsendült.

Miniszterek, püspökök, írók, művészek, tábornokok a főispáné asztalánál.

— Amikor a férjem főispán lett — 1886-tól 1900-ig — még nagyobb házat vittünk. Nem volt olyan nap, hogy három-négy vendég ne ült volna asztalunknál. Sok komoly és országos ideát vetettek fel a régi Fábán-kuria kis szalonjában, meg annak fehér asztalánál. Sokat ebédelt nálunk Szárpály László külügyminiszter, meg Baross Gábor, Szilágyi Dezső, aki olyan nagytekni ember volt, hogy három helyett is evett, meg gróf Bethlen András, Darányi Ignác, Apponyi Albert gróf, Tisza István, Vörös László. Mind miniszterek, mind országos nagy nevek. A hatvanhét utáni Magyarország megalapozói. Valahányszor megyei közgyűlés volt, a megyei urak mind nálunk ebédelték, ki nem fogytunk a vendégségből soha. Ha előkező vendég érkezett Aradra, az nem mehetett volna máshová csak hozzánk. Még jól emlékszem Falk Miksára, Rákosi Jenőre, ha valamilyen közügy Aradra hozta őket, mindig felkerestek, elmondották irodalmi terveiket, beszéltek nagy ratörő szép eszmékről. Amikor a legnagyobb magyar művész, Munkácsy Mihály feleségével Aradra jött, én láttam vendégül. Olyan szomorú volt az arca, mindig komor a tekintete, aztán vendégül láttam a félkezű Zichy Géza grófot, meg Beniczky-Bajza Lenkét, aki a Kölcsey-Egyesület egy felolvasására jött le Budapestről. Jókai Mór, a költőfejedelem szintén megtisztelte hajlékomat, amikor Aradon járt felolvasásokon, Csiky Gergely, Arany László, Herczeg Ferenc, Pekár Gyula, Lóczy Lajos, Márki Sándor, Vargha Ottó, Innocent Ferenc mind-mind vendégeim voltak. Amikor Dálnoky Nagy Lajos „Harag” című darabját az aradi színház bemutatta, a főszerepet Csillag Teréz játszotta benne. Ő is a főispáni ház vendége volt, meg Pálmay Ilka, Strakosch Tebea, Salvini Gusztáv. Ugy kovályog fejemben a sok név, ki tudna mindre visszaemlékezni. Hová lettek, mivé lettek, élnek-e

még belőlük páran? Megtörtént sokszor, hogy az írók, politikusok, katonák és főpapok egymás mellett ültek. Desseffy Gyula, Várady Árpád, Glattfelder Gyula katolikus püspökök, Metianu János és a most elhunyt Papp I. János gör. keleti püspök hányszor ültek a főispáné jobbán a nagy asztal mellett. Metianu püspök olyan kedves, finom ur volt, szerettem is őt a férjem. Széll Kálmán református esperes, Arany János veje is a vendégem volt, azután Klapka negyvennyolcas honvédtábornok, meg az osztrák-magyar armádia tábornokai, ezredesei. Bizony már alig emlékszem rájuk. Régen volt, nagyon régen...

A feleség a férjéről.

— Mondjon valamit méltóságos asszony, a férjéről? Milyen ember volt odahaza, mert a közéleti zöld asztalnál más az ember, mint az otthoni fehér asztalnál.

— Drága, finom ember volt László. Előkelő, tapintatos. Igazi ur. Hat nyelven beszélt, Heidelbergben tanult, sokat utazott külföldön, szerette a szépet: a zenét, a képzőművészetet. Családjával szemben is mindvégig figyelmes, szerető, megértő. Soha semmi disszonancia nem volt közöttünk. Hogy mennyire uralkodott az emberekben, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy gyakran látta vendégül asztalánál a szabadelvű párt vezetőit és az ellenzék számottevő alakjait is. És értette a módját, hogy a legizobb politikai viták alatt is az ő házában soha ki ne éleződjenek az ellentétek. A kormánypárti Bolusok és Vésárhelyiek mellett ültek a kemény ellenzéki Barabás Béla, Mülek Lajos, Nachtmébel Ödön, politizáltak, vitákoztak, de soha nem feledkeztek meg arról, hogy hol vannak. A hívó, a tónus volt minde nekfelett.

Anno Domini 1925.

Most visszavonulva a lármától, tülekedéstől, csendesen üldögélek meleg szobájában egy halványarcu, törekeny asszony. Az egykori legszebb asszony. Még nehéz hetvenöt esztendejével a vállán is szép, tiszteletreméltó, Vejenél, gróf Porcia Lajosnál lakik. Néha-néha felkeresik a régi ismerősök, vizitálnak a Nagyszonyánál és ilyenkor reszkető ujjakkal lapozgatnak Arad történetében. Még érdeklik az emberek, események, olvassa az újságot, kíváncsi erre a lármás és az ő életéről, oly messzire esett életem... Az empíre zenélő óra muzsikája megállt. És künn az uccán az első szembejövő autó szirénabugása ismét viesszilyeszi Atlantiszt a feledés zöldesszürke óceánjába...

Károly Sándor.

— Bécs lakossága. Bécsből táviratozzák: Most tették közzé a legújabb bécsi népszámlálás eredményét. A statisztika szerint Bécsnek 1925 januárjában 1,868.328 lakosa volt, míg 1923-ban 1,861.739. A moszani népszámlálás szerint a lakosságból 1,006.290 a nő.

SZÍNHÁZI MŰVÉSEI

* Az aradi városi színház műsorá nak heti sorrendje: Vasárnap délután fél 3-kor Fügefalevél, operette; fél 6-kor Fügefalevél, operette-bemutató. Premierbérlet 5. Este román előadás. Hétfőn: Fügefalevél, operette. Kedden: Fügefalevél, operette.

* Thália-kabaré. Ma, vasárnap, este tartja a Thália-kabaré utolsó elő adását az Erzsébet-mozgó helyiségé ben. Váradi Aladár, Beregi László és Inke Rezső játsszák a „Mandi” című kacagató bohózatban és a „Sabesz-est” című életképben a főszere peket. A jövő hét keddjén vagy szerdán a Thália új otthonába költözik, a belvárosba, a Központi-szálloda helyiségébe, amit klasszikus műsorral nyit meg egy ragyogóan átalakitott teremben. Bővebbet a falragaszok és a hétfői lapok.

* Budapesti színházak műsora. Budapestre jelenik: *A Vígyszínházban* szenzációs írodalmi és művészeti esemény lesz szombaton, február 14-én: először adják a „Nyú”-t. Oszip Oymov világhírű színművet, amely, mint az újabb orosz irodalom reprezentatív alkotása szerepel a legelőkelőbb külföldi színházak műsorán. Addig pedig Vajda Ernő „Délibója” és Gerald „Ezüstlakodalom”-ja dominálja a Vígyszínház műsorát.

* A *Renaissanceszínház* pénteken este mutatta be új, Gaál Mózes „Az idegen” című szenzációs színijátékát, amelyet a közönség nagy tetszéssel fogadott s amely darab főreben Somlay Arturnak hozott elhatározóan nagy sikert. A színház heti műsorán természetesen főleg „Az idegen” szerepel. — A *Fővárosi Operaszínház* ban egész héten a „Hüllő, Amerika!” szenzációs revü megy. — A *Király színház*ban 113—121-ik előadása lesz a jövő héten Kalmán Imre páratlan sikertű operettjének, a „Marica grófnő”-nek, Király Ernő, Ránkai Márton, Latabár Árpád, Lábass Juci, Vaály Ilona, Pálmay Ilka felléptével.

Mindkét vasárnap délután a népszerű „Árvácska” van műsoron. A *Magyar Színházban* Fazekas Imre „Altoná”-ját, mely az idei évad legnagyobb áramai sikere, jövő héten ötször adják. Hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap este P. Márkus Emilia, Bajor Gizi, Csontos Gyula felléptével. Vasárnap este Gorenné szerepét első ízben Báthory Giza játssza. Kedden és csütörtökön, valamint jövő vasárnap délután első ízben Drégely Gábor és Lipnai Imre kitűnő vígjátékát, „A vörös ember”-t ismétlik M. Makay Margit, T. Forrai Rózsi, Gombaszögi Ella, Törzs, Z. Molnár és Toronyi felléptével. Most vasárnap délután Rostand világhírű drámái költeménye, a „Sasfők” kerül színre. — A *Belvárosi Színház* jövő hetét is a rendkívül népszerű Gaudera-vígjáték, „Ki babája vagyok én” és Lakatos László páratlanul szellemes vígjátéka „Fej vagy irás” előadásai töltik be. Hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap este „Fej vagy irás”, Titkos Ilona, Mészáros Géza, Törzs, Kertész Dezső és Rübinyi, kedden, csütörtökön és szombaton „Ki babája vagyok én” Titkos Ilona, Tóth Böske, Kertész Dezső és Tarnay felléptével

Ujabb helyszini szemlét tartanak Lédererek ügyében Csepelen.

Polgári pör a gyilkos csendőrtiszt ellen.

(Budapest, február 7.) Babics Jenő vizsgálóbíró ma újból maga elé vezette Léderer Gusztávnét, hogy folytassa kihallgatását. A vizsgálóbíró egyebeként bekérte a fegyverszakértőt, a vegyészszakértőt, az orvosszakértőt és a rajzoló véleményét, valamint az ellenőrző fegyverszakértő véleményét is, hogy azokat a vizsgálat irataihoz csatolhassa. A szakértők még ezen a héten be kell jönnök jelentésüket a vizsgálóbírónak.

Értesítésünk szerint a jövő hét közepén újból helyszini szemlét tart a polgári és a katonai hatóság. Az újabb helyszini szemle Csepelen lesz, hová Léderer Gusztávnét, Léderernét és Léderer Sándort is kivezetik. Tegnap Krausz őrnagy-hadjáró felkereste Babics Jenő vizsgálóbírót, hogy vele a vizsgálat egyöntetű lefolytatásáról újabb tanácskozást tartson.

Ismeretes, hogy a meggyilkolt Kodelka Ferenc örökösei Lédererek ellen követeléseik behajtása végett polgári pert indítottak. A perfelvételi tárgyalást a jövő hétre tűzte ki a pestvidéki törvényszék. Érdemes tárgyalásra azonban nem kerül sor, mert a Léderer-familia védője körni fogja a bíróságot, hogy a polgári per tárgyalását függessze fel mindaddig, amíg a bírósági eljárás teljes befejezést nem nyer Lédererek ügyében.

Mindkét vasárnap délután Szenes Béla kitűnő vígjátékát, „Az ólász asszony”-t adják Titkos Ilonával a főszerepben. — „Szulamit” a Blaha Lujza-színházban. Teljesen új beállításban, ragyogó keretek között pénteken este mutatják be a „Szulamit” című, más színpadokon már nagy sikert aratott daljátékot a Blaha Lujza-színházban, melynek szerepeiben a színház legjobbjai lépnek fel, élükön Pálly Matild, az Opera tagja, Nádor Jenő, a Király-színház művésze, Déry Jenő, az Opera tagjával. Abigaille Harmath Hilda, Cirigitang szerepét Boross Géza játssza. A teljesen új beállításban tancokat R. Szentpál Olga nőven dékei és Mirkószky Mária adják elő. A nagyszerű daljátékot a jövő hét minden estéjén adják, míg a két vasárnap délután Zerkovits Harmath „Postás Kató”-ja kerül színre Honthy Hanna, Somogyi Nusi, Ózson, Boross Géza, Rozsnyai Ilona és László felléptével.

Elmaradt előadás. Ma estére az aradi színházban román előadást hirdettek. Az előadás előtt azonban a színház kapujára táblát akasztottak ki, amely szerint a színészek nem érkeztek meg és így az előadás elmaradt.

A Fügefalevél vasárnap kerül bemutatásra az aradi színházban. Egyik érdekessége, hogy az eredeti hupa-hupa is bemutatásra kerül. A másik szenzáció Fekete Irén drámái művésznő fellépte, aki az operett főnői szerepét játssza; ezenkívül Liát Auer Kató, a szobaleányt Zilahy Irén, Georgot Békefi, Abalt Szűcs Laci, Kaint Misoga László játsszák. A rendezés Fekete Mihály színiigazgató munkája. A premiert eredetileg vasárnap fél 6 órai előadásban akarta megtartani a színház, de a darab nagyarányú színpadi felkészülései miatt ez esetben a fél 3-as előadást nem lehetne megtartani és így az igazgatóság akként intézkedett, hogy fél 3-as és fél 6-os előadásban tehát mind a kétszer a Fügefalevél megy. A bérlok jegyei a fél 6-os előadásra érvényesek, természetesen azok, akik hétfő estére levetésérték jegyeiket, azok hétfőn nézhetik meg az előadást.

Gyilkosok a temesvári tabla előtt.

Elmegegyintézetben az apagyilkos. — Leszállították a szerelmes tisztviselő büntetését.

(Sajtó tudósítónktól.) Két érdekös tárgyalás volt ma a timisoarai (temesvári) bír. Itélőtábla előtt. Még emlékeztetnem van a borzalmas család tragédia, amely az elmúlt év folyamán Varsánd, aradmegyei községben játszódott le. Kriszán Ilés varsándi gazdát halva találták ágyában és a halott felesége természetes halált jelentett be. A vizsgálat azonban kiderítette hogy gyilkosság történt és másnap a gazda egyik fia, aki mint rendőr teljesít Aradon szolgálatot, le is tartóztatta a gyilkost — saját öccse, Kriszán György személyében. A fia bevallotta a gyilkosságot és a tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy nem volt beszámítható állapotban és nem tudta, miért követte el a tettet. Egyben súlyos vádat emelt atyjának szomszédja Vicellár Léná ellen, aki — valómása szerint — felbújtotta őt a gyilkosságra. Az aradi törvényszék nyolc évi börtönnre ítélte az apagyilkost, a szomszédasszonyt pedig felmentette. Sommer Nádor, a gyilkos védőügyvédje az ítélet megfélebbezte a timisoarai táblához, amely bizonyítás kiegészítést rendelt el. Ma tárgyalta a tábla az ügyet. A tárgyaláson a törvényszéki orvosszakértők jelentették, hogy a gyilkos fiu nem beszámítható, viszont az ügyész közölte, hogy a megfigyelési idő rövid volt és ezért kérte a táblát, hogy a gyilkost egy elmegegyintézetbe utalja megfigyelés végett. A tábla eleget tett a kérelemnek és Kriszán Györgyöt két hónapra a mármaroszigeti elmegegyintézetbe utalta, a tárgyalást pedig elhalasztotta. — Ezenkívül a Bala de Crisen (Körösbányán) lezajlott véres szerelmi tragédia ügyét is tárgyalta a temesvári tabla. Mint ismeretes, Basa Virgil járásbírósi tisztviselő meggyilkolta szerelmest Golea Athanáz, körösbányai földbirtokos feleségét, amikor az férjével ottlakosikázásra indult. Az aradi törvényszék előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban bűnösnek mondta ki a tisztviselőt és 10 évi kényszer-munkára ítélte. A timisoarai tabla kimondotta, hogy Basa, akinek idegei a háború folyamán megrendültek, nem volt teljesen beszámítható a gyilkosság elkövetésekor, ezért előre megfontolt szándékról szó sem lehet s így Basa Virgil szándékos emberölésben mondta ki bűnösnek és büntetését öt évre szállította le. A védelmet dr. Cota Romul aradi ügyvéd látta el.

Merénylet az éjszakában.

Egy aradi leány borzalmas kalandja

(Sajtó tudósítónktól.) Még bizonyára emlékeztetnem van az újságolvasó közönségnek az az erkölcstelen merénylet, amelyet egy külföldi leány ellen követett el egy aradi rendőr. Hasonló eset történt tegnap éjszaka Aradon, azzal a különbséggel, hogy a felháborító brutalitás jelenlegi áldozata egy aradi leány. A szerencsétlen leány borzalmas kalandja a következő volt:

Tegnapelőtt este egyik aradi mozi K. I. nevű nő alkalmazottja az előadás befejezése után hazafelé tartott. A Str. Metianu (Forray-uccán) igazolásra szólította egy ember, aki mikor megnézte a leány igazolványait, kijelentette, hogy azok hamisak és ezért a rendőrségre kíséri. A megrémült leány tiltakozni próbált az erőszakoskodás ellen, azonban a férfi karomragadta és erőszakkal hurcolta végig az uccán. K. I. mikor látta, hogy minden ellenkezése hiábavaló követni kezdte kísérőjét, aki a koromsötét éjszakában elvitte a leányt a Piata Imperatul Traian (Attila-térre). Ott megtámadta a védetlen teremtet és erkölcstelen merényletet kísérelt meg ellene. A kétségbeesett leány sikoltozni kezdett, majd hosszas birkózás után sikerült kitépni magát a vadállatias ember kezei közül és menekülni próbált. De a brutális támadás annyira megviselte idegeit, hogy néhány lépés után eszméletlenül terült el a földön. Amikor magához tért, egyedül találta magát az éjszakában. Borzalmas fájdalmat érzett egész testében és alig volt képes arra, hogy hazavánszorogjon. Otthon elbeszélte rémes kalandját hozzátartozóinak, akik másnap reggel a leányt elvitték dr. Memete Demeterhez az aradi poliklinika igazgató főorvosához. Dr. Memete megvizsgálta a leányt és súlyos sérülések nyomait fedezte fel rajta.

K. I. hozzátartozói az orvosfi bizonyítvánnyal a rendőrségre mentek, ahol jelentést tettek a vadállatias merényletről. A leány kihallgatása alkalmával elmondta, hogy amikor a mozból hazafelé indult, utközben hárommal szólították igazolásra. Egy ideig mind a három férfi vele tartott, később azonban kettő eltávozott. Észrevelte, hogy a vele maradt férfi nem a rendőrség felé vezető s emiatt kérdőre is vonta azt. Kísérte erre durván rákiáltott, hogy ha egy szót szól, megveri. — Szerencsétlenségére utközben egyetlen emberrel sem találkozott, akitől segítséget kérhetett volna. A rendőrség a legszigorubb vizsgálatot rendelte el az ügyben s a merénylőt kézrekerítés után átadta az ügyésznek.

Magyarország nem köt egyezséget a szovjettel.

A kormány megsemmisíti az orosz-magyar kereskedelmi szerződést. — Nem kap fizetést a passzív ellenzék.

(Budapest, február 7.) A nemzetgyűlés tegnap ülésén érdekes eset történt. Petrovác Gyula egységspárti képviselő tekintettel arra, hogy az ülésteremben feltűnően kevesen voltak, kérte a nemzetgyűlés határozatképességének megállapítását. Ez meg is történt és megállapították, hogy a Ház határozatképtelen. Tíz perc múlva ismét csak huszonkilencen voltak jelen, mire az elnök az új házszabályok értelmében névsorolvasást rendelt el. Ennek következményeképpen a távollevő 164 képviselőnek mártól kezdve annyi szor vonják le 200.000 koronás napiadját, ahány napig az elnök nem jelentkezik és távolmaradását nem igazolja. Az eset különösen azért érdekes, mert a távollevő aktív képviselők még valahogy módját éjtik, hogy az elnökkel igazolják magukat, de a passzív ellenzék tagjai ebből kifolyólag mártól kezdve mindaddig nem kapnak fizetést, ameddig távolmaradásukat nem igazolják, ami egyértelmű azzal, hogy újból aktivitásba vonulnak.

A nemzetgyűlés mai ülésének egyik szónoka Huszár Károly volt, aki nagy beszédet mondott a Szovjet-Oroszországgal kötendő szerződés ellen. A beszéd őriási feltűnést keltett és lír szerint a felszólalás csakugyan rábirta a kormányt, hogy nem terjeszti a Ház elé a szerződést, amely ezzel szemmissé válik. Lehet, hogy a kormány belátta, hogy az esetleges kereskedelmi előnyök nem érik meg azt az erkölcsi hátrányt és azokat a politikai veszedelemeket, amelyek előállának akkor, ha a szovjet követő bevonulna Magyarországra.

Forradalom Kassa püspöke ellen.

A cseh legionáriusok meg akarták támadni Fischer-Colbrie püspököt.

(Kassa, február 7.) A szlovenszkói püspökök ismert és nagy port felvert pásztorlevelének a stánsai mind élésebb formákban jobbanak ki. A püspökök elleni eddigi csendes tüntetések legutóbb már zavargásokká fajultak, különösen Fischer-Colbrie Agoston úr, kassai megyéspüspök ellen támadt nagy gyűlölség, már csak azért is, mert a magyar érzelmi főpap minden eszközt megragad, hogy a magyarságnak védelmére keljen. A legionáriusok a napokban Kassán nagygyűlést hívtak egybe, melyen mintegy 4-500 cseh legionárius is megjelent. Izgató beszédek hangzottak el, majd elhangzott a jelszó: Le a papokkal! Vonuljunk a püspöki palota elé! Romboljuk le! Lámpavasra a hazaárulókkal! A tömeg ezután a püspöki palota elé vonult és hangosan követelte a népitéletet a magyar püspök ellen. A kassai keresztényszocialista párt, amely már előre értesült a készülődő zavargásról, berendelte a vidékről híveit, akik körülállták a püspöki rezidencia kapuit, hogy megakadályozzák a szovjetek bevonulását.

Már-már verekedésre került a sor, amikor hirtelen megjelent a rendőrség, amely szíjjel osztotta a

tüntetőket. Kassán nagy a felháborodás a cseh legionáriusok magyarellenes tüntetése miatt.

A forrongó vulkán országában.

Kiküldött munkatársunk Sziciliában.

És a halottak beszélnek...

Wedekind és Caruso. — A Vezuv kráterénél és Pompei romjai között. — Szerelmem hajdanában. — A régi Itália csöndje tulharsogja a modern Olaszország lármáját.

Palermo, január havában.

Wedekind... Caruso...

Palermóban, nem messze egymástól olvasom ezt a két nevet. Önkéntelenül is a Tavasz ébredése, és a Pandora szelencéje zseniális írójára és az eddig tulnemszárnyalt énekesre gondolok. Ők mindketten már örökre elmentek egy csöndesebb és talán szebb és jobb világra, de a két illusztris név ott fityeg Palermóban, — cégtáblának: Wedekind ur gépekben dolgozik s egy szót sem tud németül, viszont Caruso, Giuseppe Caruso — női és férficipőket árul — 35 lírától felfelé.

A „Citta di Trieste“, az olasz államvasutaknak ez az elegáns és modern gőzöse hozott Nápolyból Palermóba. Hogy Nápolyban meg néztem a Vezuvot, az csak természetes, de épp oly természetes, hogy ott eszembe jutott egy különben igen kedves kollegám, aki nagyban hasonlít a jó öreg Vezuvra: szintén állandóan füstöl és legtöbbször — szintén — ingyen.

Pompeit is végigbarangoltam. Megnéztem azokat a csontvázaikat, melyek üveg alatt ott hevernek az egyik szobában. Ugy fekszenek ott, ahogyan a kiömlő láva annak idején eltemette őket. Hatan vannak. Négy férfi, egy nő és egy gyermek. Így is, az üveg alatt s a kalauz végnélküli, unalmas fecsegése ellenére, megrázó látványt nyújtanak.

Annál mulatságosabb egy kéjenc pompeii patricius palotájának külön szobája, melyben a vén kujón a szerelem oltárán áldozott. Érdekes, erotikus festmények huncudkodnak le a falról, akárcsak abban a szállodai különszobában, a mai szeparék egy előkelő ösében, melyet annyi ezer évvel ezelőtt bocsájtott szerelemre éhes pompeii férfiak és nők rendelkezése az élimes szállodás. És halom a rég elhangzott forró szerel-

mi vallomások halk sutogását, a mámoros, vad csókok csattanását.

Régi szerelmek, mosolygó boldogságok és siró bánatok e kihalt tanyáit lezárta az élimes spekuláció és csak férfilátogatóknak mutatják őket — külön borra való ellenében, 5 lírát különben megért a kis malackodás.

Egy óra hosszat kóboroltam Pompei uccáin. Egy rég eltűnt világ minden tragikumára beszél ezekből a néma és mégis oly hangos kövekből. S ez Olaszország kiapadhatatlan kincse: a rég elmúlt kultúra és nagyság hangtalan szavát nem harsogja tul az örülten száguldó autók örjítő túlkölése sem és a mult idők fényét nem ragyogja tul a vakító ivlámpák és a csillogó villanyreklámok szinte bántó tündöklése.

A modern élet minden megnyilvánulásán át je ott vibrál a levegőben és a lelkekben a nagy, a régi Itália szelleme. A bambino, a gyerek, amikor ott hancuroz a Colosseumnak örökéletre szánt árkádjai alatt, öntudatlanul is magába szívja a többezer éves mult minden bűbáját, nagyságát, fényét és — tragikumát.

A kékegü Itália derűs, napja alatt, a narancsok, a pálmák, a szerelem és a lazzaronik hazájában minden modern „vívmany“ dacára, örökre meg fog maradni a „régii“ Itália is.

A szűk uccák, a piszkos sikátorok, az uccán lógó fehérneműk, kecské és tehének, amint ott fejtik őket a ház előtt, annyira hozzátartoznak az olasz élethez, mint a makkaroni, a pompás fekete kávé, az „Espresso“ és a rengeteg szép nő.

Azért itt sem minden arany, a mi fénylik. Sokszor az aranyfog sem az. Itt is csak a látszat és nem mindég látszatnak hívják...

Bugél Jenő.

A narancstolvaj.

— Pesti kis riport. —

Pesten, a Lipót-köruton történt, este hét óra tájban. A villamosok csilingáltak, zakatoltak, az ivlámpák rossz vicceket csináltak: kigyultak és kigyultak — félcipőként. Az emberek tömegesen és egyenként nyüzsgöttek, szobaciták és szobakutyák végezték esti sétájukat, egyébként, amerre a szem ellátott, narancs sárgállott mindenfelé: a kirakatokban, a sarki kofák kocsiján, a földön és a levegőben. Valamivel többen ettek narancsot, mint ahányan nem ettek. A történet kezdetén a történet főhőse, a prémbundás ur, szintén nem evett. Nem evett narancsot és ilyen módon jutott el a Szemere-

ucca sarkára, ahol a narancskofa ép a karbidlámpával veszekedett, ami majom módjára utánozni kezdte az ivlámpákat, de rosszul, mert ugyan félcipőként ő is kigyult, ám utána nem gyullt ki magától. Ilyen sötét pillanatban érkezett a hósi élé az elegáns, prémbundás gentleman és gondolkodás nélkül zsebrevágva egy narancsot, továbbment. „Halló, tisztelt ur!“ — szóltam utána. Pityantra hátrahézott, tekintetében ott dödörgött a megcsipart tolvaj semmihez nem fogható rémülete és ekkor ez a „hom, elegáns, ur kérésztől férfi ruhánni kezdett, hogy mentse az egy szers narancsot. Kofára tett észlelésemre s még bizonyos igen hosszúra nyúló beszélgetés.

Kényszeregyezségek az aradi bíróság előtt.

Kitűzték az egyezségi tárgyalások terminusát.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi cégbiróságon az utóbbi időben gyors egymásutánban történt fizetésképtelenségi esetek és az ezzel kapcsolatban megindított bírói eljárások következtében felhalmozódott a munka. A folyamatban levő kényszeregyezségi eljárások ügyében az aradi cégbiróság vezetője Ornstein Árpád cégbíró ezért csak hosszabbított határidőre tűzte ki a tárgyalásokat, amelynek sorrendjét alább közöljük:

Weisz Ármán aradi textilkereskedő ügyében a hitelezők követelésének bejelentési határideje január 31-én járt le s a kényszeregyezségi tárgyalást február 12-én tartják meg. Guttmann Izidor aradi férfiruhakereskedő hitelezőinek a mai napig kellett a követeléseket bejelenteni, ebben az ügyben február 18-án tartják meg az egyezkedési tárgyalást. Necin Károly pancotai kereskedő március 10-én egyezkedik hitelezőivel, akik február 28-ig kötelesek követelésüket bejelenteni. Szegfü Emánuel aradi textilkereskedő kényszeregyezsége ügyében a hitelezők március 7-ig jelentik be követelésüket, a kényszeregyezségi tárgyalás pedig március 17-én lesz.

MULATSÁG

Meteor-bál az aradi „Fehér Kereszt“-ben.

(Saját tudósítónktól.) Szombaton este rendezte az aradi Meteor kerékpárklub bálját a Fehér Keresztben. A bálát ugy erkölcsös, mint anyagi siker tekintetében a szezon legnagyobb sikerült mulatságai közé sorozhatjuk. A stílusosan díszített terem Schambura János aradi műszerész izlését és szakavatott kezét dicséri. A bál tiszta jövedelmét az egyesület a most épülő sportpálya céljaira fordítja. A bálon megjelent hölgyek névsorát a rendezőség a következőképpen állította össze:

Asszonyok: Solymos Ferencné, Madár Józsefné, Gaál Jánosné, Kovács Istvánné, Róna Edéné, Szepessi Béláné, Guthir Rezsóné, Nevelik Józsefné, Coda Oszkárné, Dobra Lajosné, Boda Ferencné, Oláh Lajosné, Szabó Imréné, Gara Miklósné, Novák Lajosné, Gencsy Béláné, Mánya Demeterné, Schauer Józsefné, Zuckerberger Lászlóné, Reiter Kata, Köller Károlyné, Fröhlich Jánosné, Szabó Andrásné.

Leányok: Madár Böske, Gaál Irénke, Moser Mária, Kovács Mancika, Krisán Luci, Guthir Terike, Nevelik Margit, Dobra Irénke, Zsigmond Emmi, Gara Olga, Török Margit, Becka Anna, Trendler Ilonka és még többen.

— Gabonahivatal Franciaországban. Párisból táviratozzák: A kama-ra mai ülésén 328 szóval 225 ellenében határozati javaslatot fogadott el, amely szerint...

HIREK

NIZZA KARNEVÁLRA KÉSZÜL.

Mindenki táncol a francia Rivierán.
— Itteni nagykereskedő érdekes megfigyelései Nizzában és Montecarlóban.

(Saját tudósítónktól.) A vidám élet és a szórakozások legtipikusabb színhelye a téli szezon alatt Nizza és Montecarló. Valóságos luxust csinálnak ott az emberek a szórakozásból és a tehetőségi odaütaznak, hogy elfelejtsek a száraz, köznapi élet idegölő gondjait. Egy ismert nagykereskedő ma érkezett vissza — hosszabb tartózkodás után — a francia Rivieráról és igen érdekes dolgokat mondott el Nizzáról és Montecarlóról.

Ami mándjárt az első percekben feltűnik, — mondotta — hogy a francia Rivierának sokkal kisebb közönsége van, mint az elmúlt években. Ennek oka elsősorban az, hogy a németek nem kapnak oda beutazási engedélyt és így azok az olasz fürdőket keresik fel. A második és a sokkal fontosabb ok az, hogy a francia frank a múlt év óta sokat javult, az árak pedig ennek dacára 25—30 százalékkal emelkedtek. A nizzaiak nagyon érzik a bőkezű németek hiányát és mint hallásuk, a kereskedők kérvényt nyújtottak be a kormányhoz, adjanak a német fürdőzőknek beutazási engedélyt. A művészet terén már nem olyan nagy a németekként érzett ellen-szenv. Most nyílt meg az opera és mándjárt Wagner-darabokkal kezdte meg az előadásokat.

Akik most Nizzában vannak, nagyszerűen szórakoznak. Mindenki táncol és mindenki sokat táncol. Reggeltől este tízig és estétől hajnalig folyik a szórakozás. Éjjel egy órától mozielőadásokat és egynegyed millióért megvásárolta az egész épületiombót, megszerelte a mozi s azt a kívánalmaknak megfelelőleg építteti át és teljesen átalakította a kávéház és étterem helyiségeit, amelyet most már az új megegyezés értelmében ismét ragyogó villanykörték világítanak meg. A kávéházat és éttermet továbbra is Hagyó József vezeti. Lippán általános a megelégedés, hogy egy nagyvárosi nivóju és elegáns szórakozóhelyiségre tehetek szert.

— **Kettős öngyilkosság** Budapesten. Budapestről táviratozzák: Lejtényi Aladár kereskedő ma feleségével együtt öngyilkosságot követett el. Baross-uccai lakásukban kinyitották a gázcsapot és mire tettüket észrevették, már mind a ketten halottak voltak. Az öngyilkosság oka, hogy a valamikor dúsgazdag kereskedő teljesen tönkrement.

— **Milliárdos bukás** Budapesten. Budapestről táviratozzák: Két évvel ezelőtt alakult meg a Sideron Vaskereskedelmi Részvénytársaság nagy aktív tőkével. A részvénytársaság nem sokára Magyarország legjelentékenyebb vaskereskedelmi vállalkozásává fejlődött ki. Az utóbbi hónapokban nagy hiteleket vett fel a részvénytársaság a raktárban levő bizományi árukra, de a hiteleket nem tudta visszafizetni. Most február elsején már a részvénytársaság az alkalmazottait sem tudta kifizetni. A rendőrség ma letartóztatta Donáth Ferenc és Takács Oszkár igazgatókat, akikről számonkérlik a részvénytársaság vagyonát és munkál-

is tartanak, azonban csak felnőtteknek és ifjerkor, sikamiós darabok szerepelnek a műsoron. Montecarlóban hasonló élet folyik, mint Nizzában, azzal a különbséggel, hogy nagyobb arányban folyik a játék. A kaszinóban a legkisebb tét 10 frank, a múlt évi öt frankkal szemben. A nők tolettjei szédületesen elegánsak. A téli szin a simán fehér, vagy fekete selyem, estélyi ruha áttört, arany vagy ezüstdíszítéssel ruhák. A tavaszi divat most alakult ki Nizzában és eszerint a tavaszi divatos szin a világoszöld és kakao-szín lesz. A női kalapok terén egyelőre még a kis kalapok urálják a teret, azonban a nagy florentini kalapok a jövő és azok a divathölgyek, akik a divatot meg szokták előzni, már nagy kalapokat hordanak. A ruha rövid, elől-hátul mély dekoltázzsal és csipőtől lefelé oldalt kivágván.

Egy érdekes dolog van még Nizzában és Montecarlóban: az újságírók emberismerete. Majd nem minden idegennek felismeri a nemzetiségét és eszerint kínálja eladásra lapját. Sok romániai vendég tartózkodik ott, Erdélyből azonban előreláthatóan csak most fognak menni, mivel 8-án kezdődik a nizzai farsang, ami feledhetetlenül szép látvány. A francia Rivierán ugyan attól tartanak, hogy a farsang alatt sem lesz olyan látogatottság, mint a múlt évben és elkecserevedve emlegetik, hogy ott, a vidámság városában is rányomta bélyegét az 1925-ös Európa-réme: a Pénzhiány.

— **Házasság.** Somló Miksa a Somló Testvérek cég baltája f. hó 22-én tartja esküvőjét Schwartz Margittával Makón. (Minden külön értékesítés helyett.)

— **Öngyilkosságra esábitó spirítiszia médium.** Budapestről táviratozzák: László Lászlót, a spirítiszta csaisáiról ismert médiumot ma vonta felelősségre a budapesti törvényszék, mert egy Kriza Emilia nevű 18 éves tisztviselőnőt öngyilkosságra beszélt rá. Az öngyilkosságot úgy hajtották végre, hogy egy pamlagra fekütek mind a ketten a baloldalukra és a revolvert a lány sütötte el. Ennek az egy revolvergolyónak kellett volna megölnie László Lászlót is. A revolvergolyó áthatott a leány testén, de László Lászlón már csak gyenge sebet ejtett. — László hamarosan felgyógyult, a leány azonban azonnal meghalt. A mai tárgyaláson kiderült, hogy egy fiatal embert már rábeszéltek öngyilkosságra a vádlott és így nem ez az első ilyen eset. A bíróság öngyilkosságban való részesség vétségében mondotta ki bűnösnek Lászlót és ezért 4 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész és a védő fellebbeztek.

— **Bezártak egy pesti klubot.** Budapestről táviratozzák: Ma délután a Gresham palota félemeletén levő Magyar Uri Klub helyiségeiben hatósági kiküldöttek jelentek meg és a klub helyiségeit lezárták. A bezárást azzal indokolják, hogy a klub alapszabályai-ellenes működést fejtett ki. A klub

hazárdjáték folyt és feloszlataa kapcsolatban van azzal a tisztító munkával, amelyet a Hangzatos nevek alatt működő klubok ellen indítottak, amelyeknek egyetlen céljuk a hazárdjáték.

— **A jelmezes gyermekbál** — melyet az Aradi Gyermekéruházó Egylet rendez folyó hó 15-én, vasárnap délután négy órakor a Fehérkereszt nagytermében — mindazt nyújtja majd, ami gyermekszíveknek öröme. Lesz bábjáték beszélő bábukkal, cukrászda tánc, muzsika és — ami nem maradhat el — jazz-band is. Az egylet vezetőségének a szép és eredeti jelmezek egész tömegét jelentették már be, úgy, hogy ez a színes és bájos gyermekbál a felnőtteknek is nagy öröme lesz.

— **Az utlevélkijárok ellen.** A rendőrprefektúra utlevélosztálya közli, hogy az erre vonatkozó törvény értelmében szigorúan büntetik azokat, akik nem saját utlevél kérvényüket nyújtják be az utlevélhivatalba. Az utlevélkérvényeket köllőleg felszerelve köteles a kérvényező személyesen átadni az utlevélhivatal főnökének, aki átvizsgálja a mellékelt okmányokat és ha azokat rendben találja, a kérvényt visszaadja és azt az íktárhivatalban kell benyújtani. Kivételt képeznek a kérvényező meg halmazásával ellátott ügyvedek, akik szintén nyújthatnak be utlevélkérvényt. Az ügyvédjelöltek, vagy az ügyvedek megbízottai csak abban az esetben nyújthatnak be más nevében utlevélkérvényt, ha minden egyes benyújtásnál a megbízó ügyvéd től külön-külön meghatalmazást mutatnak fel. Aki a fenti rendelet ellenére más nevében akar kérvényt benyújtani, az ügyvédi rendtartás értelmében azonnal megindul ellene az eljárás.

— **A dr. Grossmann Emil-alapra** a következő adományok folytak be: Báró Neuman Alfrédné 2000, Török Aladár 200, Schäffer Henrik 400 lej. A mai napig összesen 19 ezer 300 lej folyt be az alapra.

— **Halálra ítélt gyilkos.** Budapestről táviratozzák: A nagykanizsai törvényszék ma tárgyalta Papp János zalaszabari lakos ügyét, aki a Kisrézs és Csapi között utvonalon Horváthi Ferenc gazdálkodót holtan agyonverte és a nála levő 16 millió koronát elrabolta. A törvényszék Papp Jánost előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság bűntetteért költélt halálra ítélt. Papp az ítéletben megnyugodott, a védő azonban fellebbezést jelentett be.

— **Művészi eseményszámba** megy Barát Mária a kiváló festőművész aradi tárlata. A Kulturpalotában levő kiállítás a művész a nagy érdeklődésre való tekintettel pár napra meghosszabbítja.

— **Vasárnap este vendégszóra** Gencsynéni a Fehérkeresztben.

— **Ha férfit dívat szükségleteit** öcsön és jól akarja beszerezni, keress fel Manéat, Arad, Str. Metianu.

Tavaszi — nyári szezon lapok áriái válasszák megérkeztek Lóbi hírlapirodánkba.

A Notredamei toronyőr.

Világlexikon 360.— lej
Sándor hírlaprodában, Arad, 30188

— **A békeszerződés terhei.** Genf-ből jelentik: A Népszövetség pénzügyi bizottságának mai ülésén a magyar szanálás tárgyalásának során szóbakerült a magyar aranykorona szorzószáma megvitáták, hogyan kell értelmezni a szanálási egyezményben előforduló „békeszerződés terhei” kifejezést. Az egyezményben ugyanis szó van arról, hogy Magyarország évenként legalább 10 millió aranyfrankot fizet a „békeszerződés terhei” címén. Erről a kérdéstről vita fejlődött ki Magyarországon és az antant kormányai között s a kérdés eldöntését a Népszövetség pénzügyi bizottságára bízták.

— **Földrengés Olaszországban.** Rómából táviratozzák: Ancona környékén tegnap heves földrengés volt, amely azonban kárt nem okozott.

— **Felhívás.** Felhivatnak mindazok az I-ső rendőrkerület területén lakók, akiknek bármilyen nemű fegyverük van a birtokukban (vadászfegyver, revolver, kard) hogy összejírás végett f. hó 9-től egészen 14. délelőtt 9 órától 11-ig jelentkezzenek. Akiknek fegyvertartási engedélyük van, hozzák el azt magukkal, a kiknek nincs, azok fegyverük pontos gyári számát jegyezzék fel. Akik a felhívásnak eleget nem tesznek, büntetésben részesülnek.

— **Sztrájk a tatai szénbányában.** Budapestről táviratozzák: Tatabányán az ujonnan élebelepített munkaidőbecsítés miatt a bányamunkásságot valósággal beleheccelték a sztrájkba. Körülbelül 4000 munkás sztrájkol és bár a legnagyobb részük ellenzi a sztrájkot, mert látják az óriási munkabérvésztést, ami katasztrófálisan érheti őket az amugy is sulyos gazdasági viszonyok között, de a vezetők terrorja ellen semmit sem mernek tenni.

— **Ujabb földrengés Egerben.** Budapestről táviratozzák: Egerben a múlt heti földrengés utórezgéséi folytatódnak. Ma délelőtt 11 órakor újabb gyenge földrengés volt, amely a lakosság körében nagy izgalmat okozott.

— **Fogházra ítélték a „Világ” főszerkesztőjét.** Budapestről táviratozzák: A bíróság ma tárgyalta dr. Felek Gézának a „Világ” főszerkesztőjének egy újabb sajtóperét. A bíróság bűnösnek mondotta ki Felek sajtó utján a magyar állam és nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétségben s ezért 8 napi fogházra és 4 millió korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Gazdát cserélt lippai kávéház.** Sok benyodalommal járó vizsgálódás fejeződött be most Lippán. A lippai Central kávéház bérbéje és annak tulajdonosa között a világítás kérdésében vita támadt, amely megjárta az összes fórumokat, míg most legfelsőbb fokon a bucu-restű semmitőlészék mondta ki az utolsó szót és ennek értelmében a Central kávéház és étterem villanyvilágítás nélkül maradt. A hatalmas helyiséget, amely Lippa közönségének találkozóhelye kézilámpákkal világították. Az épületben volt a lippai mozi helyisége is, amelyet tűzveszélyessége miatt be kellett zárni. A hanyatló kávéház és mozi sorsában most döntő fordulat történt. —

— Rejtélyes, az álmok honába letűnt, színpompás, virágfüzés, szerenádos velencei karnevál hangulatát akarja visszazavarni egy béli éjszakára a február 23-iki aradi római katolikus gimnázium műsoros táncestélve. Minden szám egy-egy búbaios idill, szemét, szívet gyönyörködtető látványosság. A lélek üdítését a test felfrissítése követi, megvilik a tündérnyíl által lélesített büffé, csupa terület asztalkám lesz a terem 11-től 1-ig, s azután átveszik birodalmukat a tündérlábak kivilágos kiviradgátig.

— Irodai cikkek Kerpelnél Arad.

— Thèmes nagy jelmezbálja február 14-én Aradon a városligetben.

— Dr. Barabás Béla ügyvédi irodája Arad, Strada Cloșca (Szt. László-utca) 7. szám, Fogadó délután 3-5 óra között.

Könyvtárakat jó árban vesz Kerpel.

— H. Szalay Gizi Krispin-teremben levő tánciskolájában február 16-án kezdők részére új táncok kezdődik.

— Egy Gyissa bécsi tournéjáról hazatér, torna- és tánckurzusait újra megkezdte Arad, Bohus-palota.

— Deutsch táncitanító álarcos jelmezbálja Arad, Str. Cercetășilor 10. sz. alatt február 21-én.

— Szerelmek, hősiök, kalandok. Méltóságos asszony a kurtakocsmban. A fejfékű bozsoi ember. Magda a bestiális mindenés (vége.) Parazitkúrok. Ujságotvasás közben stb. című szenzációs cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— Leita Bederkahn hercegnőnek, az utolsó kurdisztáni fejedelem leányának táncestélye február 12-én lesz a Kulturpalotában. A csodaszép táncosnő fenomenális művésze fény a legnagyobb magasztalással emlekednek meg a bécsi lapok. Jegy Oláh Sándor papirüzletében előjegyezhetők.

MOZI

xx „Aranyos kis kapitányom” — Baby Peggy-film — két aradi mozgószínházban. Az Uránia mozgószínház ma, vasárnap mutatja be az „Aranyos kis kapitányom” című szenzációs tengerészdrámát, amelyben a kis Baby Peggy, a világhírű amerikai csodagyerek játsza a főszerepet. A vasárnapi bemutatón 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek az előadások. Hétfőtől kezdve ugyan ezt a filmet az aradi Lux-mozgó és az Uránia mozgó vetíti. A Lux-mozgóban az előadás fél 6 órákor kezdődik teljes zenekarral, az Urániaiban pedig fél 8 és 9 órákor kezdődnek hétfőtől az előadások. Kedden és szerdán ugyanilyen beosztásban vetíti a két mozgószínház a megható tengerészdrámát.

xx „A nyugati karaván”. (Paramount filmbemutató az aradi Apollóban.) Ma, vasárnap mutatja be az aradi Apolló mozgószínház „A nyugati karaván” című Paramount-filmet, amely szerdától marad műsoron. A Paramount-filmgyár minden darabja valóságos filmremek; a főszerepeket a filmgyár legvonzóbb művészei alakítják. Az előadások vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor, hétfőtől fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

A Notredamei toronyőr.

Fabál Aradon.

Óriási siker mellett folyt le a farsang legelegánsabb bálja. — Tündérliggetté változott át a Központi nagyterme. — Rengeteg résztvevő a mulatságon.

(Saját tudósítónktól.) Hatalmas siker mellett zajlott le szombaton este az aradi Fabál: az Erdélyrészi Fatsztviselői és a Faegyület közös bálja. A rendezőség olyan mulatságot rendezett, amely messze kimagasló eseménye a farsangnak. Már maga a művésziesen dekorált terem is a szenzáció erejével hatott. A fényesen kivilágított terem, a több ezernyi gyertyafényt reprezentáló hatalmas villanykörték pompás megvilágításba helyezték a zöld és sárga alapszíneket: a két egyesület színét. A falakon erős technikájú falfestések. Afrika karcu pálmáit vette vászonra a zseniális festő, a Szahara-sivatagot piramisokkal, majd egy másik falon Ázsia sűrű dzsungeljeit láttuk óriási fákkal, kínai pagodák, bambuszerdők, Ausztrália és Amerika rengetegei, — mindenütt csak a fa, ez az örök anyag allegorikus képekben és a festményekből szinte demonstrálón domborodik ki a zöld és a sárga erős színe. Fenyvel László, ez a zsemművész és tervező és Pál István, ez a kivételes tehetségű, izig-vérig modern festőművész remekket alkottak. Mindenkit elkápráztató a terem nagyszerűsége és a dekorálás ujszerűsége. A rendezőség eltérőleg az eddigi szokásaitól, az üléshelyeket nem a falak mentén helyezte el, hanem külön emelvényt épített a pályók alatt, ahol kényelmesen szemlélhette mindenki a zajos fel s alá nyüzsgő tömeget.

Tíz órakor kezdett özönlenni a közönség. A Str. Alexandri (Saracocz-uccai) főbejártnál diszkrét más portás várta az érkezőket, majd az előcsarnokban a frakkos rendezőség kalauzolta a hölgyeket. Mindenütt a legnagyobb tapintat és finomság, sehol semmi zökkenő. A rendezőség igazán mintaszertelen rendezte meg a bálát. És egymásután érkeznek a résztvevők, tizenegy órakor már ugyiszólván tömve van a nagyterem. — a sárgafényű villanykörték gyönyörű szép asszonyi és lányi dekorációkra tűznek. Mindenütt csupa drága brokát és selvematálak: elegancia, pompafény. Igen sokan jöttek vidékről is, mert Fabál csak egy van és ezen részt kell venni mindenkinek, aki igazán jól és előkelően akar mulatni. Az emelvényen a 93. ezred zenekara játszik, mellette jazz-band, az étteremben cigányzene. — Mindenről gondoskodva van. Az estélyre eljöttek a városi közigazgatási és katonai hatóságok fejei, ezenkívül a társadalmi életben szerencsés játszó urak is. — Megjelentek dr. Robu János főpolgármester, dr. Lázár Ágoston alispán, Scarisoreanu tábornok vezérkari főnökével Georgescu alvezéredessel, Paunescu őrnagy társparancsnok, Flottá Zamfir rendőr prefektus, Zima Tibor Arad város képviselője, Stern Gyula, a Románi R-T. vezérigazgatója, Jellinek József, a Patria R-T. vezérigazgatója és még többen. Tizenegy órákor kezdődött a tánc. — Gyönyörű s feledhetetlen látvány volt a színpompás táncoló tömeg: a sokszínű estélyi ruha, fekete frakk és csillogó uniformis össze-folyt egy vibráló, szinte fantasztikus szépségű képpé.

A bálon megjelent hölgyek névsorát itt adjuk:

Asszonyok: Dr. Robu Jánosné, dr. Lázár Ágostonné, Flottá Zamfirné, Stern Gyulané, Deutsch Andorné, Bán Vilmosné, Anhaltzer Ignácné, Vámos Miklósné, Böhm Gézané, Tomescu őrnagyné, Somló Józsefné, Klein B. Vilmosné, Nemelt Pálné, Assael Károlyné, Klein Jenőné, Jellinek Józsefné, Kardos Jenőné, Auricht Adolfiné, Tausch Teréz (Lugos), Rácz Gyulané, dr. Szilvássy Lászlóné, dr. Rosenberg Arnoldné, Koch Dánielné, Lipkovich Gyulané, Feiner Farkasné, Horvát Józsefné, Sándor Arminné, Bonyhádi Sándorné, Schmitzer Józsefné, Meer Móráné, Schwartz Manoné, Reisman Jenőné, Herczegh Armandné, Pál Gyulané, Löwy Hermanné, dr. Molnár Oszkárné, Solyom Ferencné, Schlanger Samuné, Leipnick Adolfiné, Dumitrescu Györgyné, Weinstein Odórné (Lugos), dr. Höfflich Béláné, Gyöző Gyulané, Korniss Bernátné, dr. Székely Sándorné (Vinga), özvegy Vértés Henrikné, Künstler Andorné, Schwartz Béláné, Farkas Ábrahámné, Grósz Józsefné, Korniss Mártonné, Pichler Sándorné, Weininger Móráné, Láwy Izaboné, dr. Szalay Vilmosné, dr. Braschi Aladárné, Kemény Ferencné, Harajamb Henryné, dr. Kell Józsefné, Schönwald Jakabné, Fülöp Dezsóné, Mikó Pálné (Temesvár), Ritter Arminné, Schlessinger Farkasné, Farkas Áronné, Kalmár Endréné (Nagyvárad), Trimbitioni Terézanné, Beuia Miklósné, Hajdu Lajosné (Pancoia), Sándor Ivánné, Weinberger Kálmánné, Hermann Gyulané, Bolineantiu ezredsné, Korniss Árpádné, Vigvázó Lászlóné, Matuschek Mártonné, Paunescu őrnagyné, Hervay Bernátné, özvegy dr. Mann Adolfiné, dr. Olasz Pálné, özvegy Deutsch Móráné, Revits Leoné, özvegy Novák Kornélné, Molnár Odórné, dr. Kuttm Alfredné, Szimányi Zoltánné, Alexianu Györgyné, Stein Sándorné, Szegő Flóriáné, Constantinné, Wiesel Jenőné, dr. Borneas Gyulané, Sandrovici főhadnagyné, Bock Hermanné, Salamon Samuné, dr. Romanov Péterné (Vinga), özvegy Mihályi Albertné, Kohn Ferencné (Déva), dr. Blum Gyulané (Temesvár), dr. Zetel Lajosné, dr. László Hugóné (Temesvár), Dóza Dezsóné, dr. Suga Ferencné (Budapest), Földes Béláné, Földes Endréné.

Leányok: Sük Böske, Bröder Ibolyka (Temesvár), Krausz Böske, Deutsch Böske, Reiner Erzsike, Beck Dóri (Temesvár), Mihály Magda, Kohn Baba (Déva), Singer Magda, Blum Klári (Temesvár), Blum Lili (Temesvár), Mátrai Lili (Temesvár), László Baba (Temesvár), Dóza Klári, Klein Magda, Assael Elza, Lorenz Vilma, Klein Margit, Bleier Ella (Nagyvárad), Szilvássy Piroška, Lobstein Juliska (Gyulafehérvár), Roth Alice (Lugos), Bonyhádi Böske, Schmitzer Cici, Meer Duci, Krausz Frida (Szeged), Salamoni Edith, Mittelmann Ági (Marosvásárhely), Schlanger Mancsi, Dróth Ilus (Miskolc), Grieshaber Böske (Világos), Farkas Lili, Róna Magda (Temesvár), Dénes Ilus, Matuschek Klári, Onovay

Mancsi, Prüntner Margit, Ehrenwald Lili, Fellégi Ella (Lugos), Pollák Böske, Székely Kató (Vinga), Varsányi Kató, Fika Mariska, Elofant Irma, Farkas Ilus, Weininger Eonci, Rodas Emmy (Budapest), Koch Bözsi (Lippa), Jancovicu Klára (Craiova), Singer Magda, Jakobsohn Gizi (Bucarest), Kiss Anca, Kiss Rozsa, Schönwald Sári, Fülöp Magda, Ritter Bella, Duschintz Klári (Lugos) és még sokan.

A rendezőség szellemes meglepetést is tartogatott: a „Faradiót” függöny rejtette a közönség elől a faradiót, amelynek ügyes mechanizmusa egyszerre mindenki csodálkozására megszólalt és a bál közönsége jót mulatott a sikerült tréfán. A rádió mellett falakon ötletes szövegű táviratok adták tudni mindenkinek, hogy a fa ára esett és egyebek ehhez hasonló kelemességeket, a mi nek a teljesítését mindenki várta, de amik legfeljebb csak a fabálon, a vidám farsangi mulatságon történhetnek meg. A közönség sóhajta vette tudomásul, hogy mind ez csak tréfa, de kárpbólva érezte magát a rádió mellett pompás büffével, amely a szájak és a szemek az összes létező nyelvek falatokat kinnálgatta.

A bál kezdetén a vidám hangulatban csak a késő reggeli órákba ért véget. Az aradi fősok karnevál hercege az öt megilletés pompával és jövedelvel fogadták és ebben a legnagobb része van az agilis rendezőségnek, amely a szezonnak ezt az ugyiszólván legjobban sikerült mulatságát aranybetűkkel írta bele a bálak történetébe.

Uj bankfuziók Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban új bankfuziók vannak előkészítésben. A Zentral-Notencreditanstalt (a tavaly alakult pesti Iparbank anyainézése) fuziókat készíti az összei összeomlott Wiener Lombard-Escomptebankkal és a fuzió érdekében hajlandó magára vállalni a Lombardbank hmelőzőnek megvételését is. Az ugyancsak összeomlott Osterreichische Kaufmannische Bankot viszont a Berthold Störfer & Co. cég szándékozik magába olvasztani. Ezek a beolvastatási törekvések, ha sikerrel járnak, minden esetre hozzá fognak járulni a bécsi pénzügyi viszonyainak szanálásához.

Az aradi Apollo színház.

Ma vasárnaptól

Nyugati karaván

hatalmas film szenzáció.

Lola Wilson

a főszerepben.

Az előadások 3, 5, 6, 8 és 9 órákor kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan keletkeznek a fizetéseképtelenségek?

Eltűnt a konjunktúra, megnehezült az idők járása.

Örömmel olvastam dr. Gabos kollegámnak a fizetéseképtelenségek bűnösei és áldozatairól írt figyelemre méltó cikkét, amelyben élénken vázolja a fizetéseképtelenséghez vezető utat, s bűnösnek bélyegzi azt a kereskedőt, aki áru- és pénzültet vesz igénybe, míg végül oda jut, hogy megkárosítja hitelezőit. A fizetéseképtelenség ma már oly általános jelenség, amellyel komolyan kell foglalkoznia minden közgazdásznak és jogásznak. Nem szabad megállnunk ott, ahol csak mint pusztán tény eljegyzésünk ezt a járványt, s a járványban szenvedők napról-napra való szaporodását, hanem bele kell mélyednünk a járvány okainak keresésébe, s igyekeznünk azokat megállapítani.

Ha szem előtt tartjuk azt, hogy a detail kereskedő a kapocs a termelő vagy nagykereskedő és a fogyasztó között, aki az áruk forgalmát ezek között közvetíti, és hogy az árak a kereslet és kínálat viszonya, valamint a pénzünk értékének fluktuációja szerint alakulnak, az árszabályozó eme tények kialakulásában és eme kialakulásoknak a közvetítő kereskedő viszonyaira gyakorolt hatásában meg fogjuk találni azokat az okokat, amelyek mint tények az inszolvenciát már magukban hordják. A közvetítő kereskedő normális gazdasági viszonyok között megkereste a kereskedői tevékenysége után őt a köztudat szerint is megillető 3-10 százalékos kereskedői hasznát. Ez őt jogosan megillette, mert tőkét és munkát egyesített vállalkozásában, s ez a kereset, vagy haszon volt alapja megélhetésének; esetleg ezen felül még tartalékolható többletet is eredményezett. A háború alatt és után a keresletnek a kínálathoz való viszonya hiheletlenül eltolódott; pénzünk értéke éveken át állandóan romlott. Eme tények következménye az árak folytonos emelkedése volt. Ez volt az áru konjunktúra időszaka. Mindenki vásárolt, egyetértészt, mert a háború mindenét beleemésztette, másrészt, mert félt a pénz további romlásától, s elhárította magát akkori szükségletén felül a jövőre is. A kereskedő már nem 3-10 százalékos keresett, hanem 30-100 százalékos nyert. A normális kereset megnőtt abnormális nyereséggé. A rezszi nem játszott szerepet; házbér, alkalmazottak, adók, saját szükségletek, eltörpültek a nagy nyereségek mellett. A kereskedés nagy nyereséget hajtó foglalkozássá vált. Kereskedelmi tisztviselők, kereskedő segédek, — aki csak lehetett — önálló kereskedővé vált, sőt diplomás emberek is rávetették magukat a kereskedelemre. Az üzletek néhány év alatt annyira elszaporodtak, hogy a káosz alakulni is üzletekké változtak át. Ezek voltak a kereskedelmi viszonyok akkor, amikor a kényszerregezési rendeletek nem

volt szüksége egy kereskedőnek sem, dacára annak. Hogy már évekkal azelőtt életbe volt léptetve.

1923-ban lassan-lassan kialakult a kereslet és kínálat viszonyában egy végzetes változás, amelytől még végzetesebbé tett a rezszi rohamos emelkedése, és a pénzünk további romlásának valamelyes megállása. A fogyasztók vásárló képessége napról-napra gyengült; az élénk keresletre berendezkedett termelés és behozatal a fogyasztás csökkenése folytán túltermelésé és túl behozattal fejlődött; megindult a gyárosok és nagykereskedők részéről az árukínálat és az áru hitelbe való elhelyezése, amit a közvetítő kereskedelem annál szívesebben vett igénybe, mert a fogyasztó is rászorult már a hitelben való bevásárlásra. Házbérek, adók, személyzeti fizetések és az elsőrendű szükségletek fedezését megkivánó kiadások nagy mértékben megnövekedtek, a nyereségek megszűntek, a fogyasztás lecsökkent. Ezek a tények csaknem minden kereskedő mérlegét megbilencelték.

Meg vagyok győződve arról, hogy nagyon sok kereskedő szenved a fenti viszonyok rettenetes nyomása alatt, de küzd és remél — a míg bírja: ha akad a sok közül egy-egy, aki a kényszerregezési tevékenységét arra használja fel, hogy ezen az úton valamelyes nyereségre tegyen szert — ezt én oly kivételnek látom, aki ilyen módon akarja biztosítani további existenciájának lehetőségét.

A legtöbb kényszerregezési kérés kereskedő váloiban fizetéseképtelenné lett — nyakán az áruval, nagy költséggel, sok adóssággal, sok követeléssel, semmi forgalommal és semmi pénzzel. Általában nem a nyeresékeskedői vágy vezeti a kereskedőt oda, hogy kényszerregezési kértjen, hanem a végszükség, amelynek bekövetkeztét a legtöbb esetben nem ő, vagy legalább is nem csak ő maga idézte elő. Lehetséges is fejtételezni azt, hogy a kereskedő kockára teszi jó hírnevét és összeköttetéseit egy nagyon bizonytalan és problematikus kvóta differenciáért, ha az üzlete aktív, és jövedelmez annyit, amennyit annak fenntartása és a megélhetés megkövetel. A kényszerregezési intézménye nem is az azt kérését véd, hanem a nagyobb érdekességét képviselő hitelezőket, mert az adóssal a kényszerregezési eljárásban az történik, amit a nagyobb hitelezői érdekelttség diktál.

En a kényszerregezési járvány okát a kereskedők elszaporodottságában, a túltermelésben, a túlbehozatalban; a fogyasztók vásárló erejének legyengülésében és a rezszi nagy megnövekedésében látom; a jövő a kényszerregezési szaporodását fogja még magával hozni, mert a míg a kereskedők száma le nem csökken arra a mértékre, amelyet a legyér-

gült forgalom elbír, amíg a fermelet és behozatal a szükséglet mértékéig le nem száll, addig mindig lesznek kereskedők, akik üzletüket nem fogják tudni fenntartani. Ezekhez a normális viszonyokhoz való fejlődésnek még nagyon sok áldozata lesz, mert ma még csak ott tartunk, hogy ez a gazdasági folyamat éppen hogy megindult, annak legelején vagyunk, de évekig fog tartani. Nagyon sok kereskedő jó hírneve érdekében küzd üzlete fenntartásáért, de a küzdelemben el fog esni; a fogyasztó tömegek pénztelensége oly erős ellenfél, akivel megbirkózni nem tud. A kényszerregezési rendelet hatályon kívül helyezése, vagy bármily megváltoztatása a helyzeten változtatni nem fog, mert helyébe fog lépni a viszonyok kényszerű következményeként a — még a rendelet előtt önmagától kifejlődött — magánregezési eljárás, ennek sikeretelensége esetén a csőd. Hiszen már ma is sok esetben magánregezési eljárások folytak és folynak adós és hitelezők között a kényszerregezési eljárás megindítása előtt — és eredményesen.

A járványt a gazdasági anarchia, a szabad verseny idézte elő. A versenyzők pázsitos pályán indultak, a számuk napról-napra szaporodott; eljutottak most a pályasziklás részéhez; ezen kell tovább futniuk; megbotlanak, elcsúsznak, felugranak, tovább futnak; elbukik az egyik, elbukik a másik; még nagyon hosszú a sziklás rész; sokan kiállanak, összerogyanak, elmaradnak; csak a legerősebbek tudják áttörni magukat, s ezek majd folytathatják a versenyt a sziklás részen túl következő ismét pázsitos pályán — fáradtan, kimerülten; új, friss versenyzők fognak köztük állani.

Dr. Gross Ignác.

Zürichben 2.67^{1/2}, Párisban 9.60 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Február 7.). Francia frank 10.60, svájci frank 37.50, dollár 193, dinár 3.18, szokol 5.74, lira 8.12, angol font 932. **Kifizetések:** Budapest 368, Bécs 365, Prága 5.72, Zürich 37.45, Milánó 8.10, London 929, Páris 10.55, Newyork 194, Belgrád 3.15.

ZÜRICH TÖZSZEZÁRIAT. (Február 7.) Amsterdam 108.75, Newyork 518.37, London 2477.50, Páris 27.93, Milánó 21.48, Budapest 0.0075.74, Belgrád 8.35, Bucuresti 2.67.50, Varsó 0.0001, Bécs 0.0073.

BUCURESTI TÖZSZEZÁRIAT. (Február 7.) **Devizák:** Páris 10.48, London 926.50, Newyork 193.25, Milánó 8.06, Zürich 37.45, Bécs 0.0027.20, Prága 8.70.

Valuták: Napoleon 720, aranyárka 45.50, leva 1.34, török lra 1.02, angol font 915, francia frank 10.70, svájci frank 37, lira 8.20, drachma 3.30, dinár 3.03, dollár 191.50, lengyel marka 0.000035, osztrák kor. 0.0028.50, magyar korona 0.0026, szokol 5.75.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Február 7.) Belgrád 1164-1172, Bucuresti 372-374, Páris 3885-3900, Prága 2128-2140, Milánó 2988-3006, Newyork 72.180-72.610.

= Einökválasztás egy lippai pénzintézetnél. Az ezelőtti két évvel a cluji (kolozsvári) Banca Agrara r. t.-gal fuzionált régi és kipróbált Lipovana nevű intézet, mint az említett cég fiókja, a napokban tartotta elnökválasztó ülését. Az igazgatóság elnökének Bocu Sever nemzeti párti kamarai képviselőt választották meg.

= Liszt-kivitelű tilalom Amerikában. Washingtonból táviratozzák: A szenátus mai ülésén törvényjavaslatot terjesztettek be, amely kimondja, hogy ez év június 30-ig az Egyesült Államokból nem szabad buzaliszlet külföldre szállítani.

= Eladott aradi ingatlanok. Dr. Ispravníc Sever eladta a Str. Nicola Grigorescu 7. sz. házat 330.000 lejért. Uniuinei Muncitonicor si fer, Metal si Chimic Sindicatul Metalurgie din Aradnak. — Özv. Böwy Jakabné és tulajdonostársai eladták a Str. Ioan Calvin 45. sz. házat 180.000 lejért Comitatu Biseriei Baptiste din Aradnak. — Kellner Béla eladott a Gorn-dűlőben fekvő 1 hold 1120 négyszögöl szántót 40 ezer lejért. Sipos Péternak. — Özv. Friedrich Imréné és kis. Friedrich Mária eladták a Zi, mánd-dűlőben fekvő 1200 négyszögöl ház helyét 150.000 lejért Kellner Béla és nejeinek. — Cuzei János és neje eladták a Bittó-dűlőben fekvő 4 hold szántót 240.000 ezeri lejért Vadason István és nejeinek. — Institut de Credit si Pastrare al Comerciantilor eladták a Zimand-dűlőben fekvő 2 ház helyét 40.000 lejért Lengyel Márion és nejeinek. — Vladi Istvánnak eladta a Str. Curcarnu 6. sz. házat 600.000 lejért Krausz Mihálynak. — Stana Lázár eladta a Str. Bisericii (Gr.) 21. számú házat 35000 lejért Stana Alexandrának.

— Ha fáj a feje és szédül, ha mellszorulást és szívdobogást érez, akkor igyék minél előbb valódi FERENC JÓZSEF keserűvizet.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felolós szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF

Aranyos kis kapitányom.

Kisgyermek történet.

BABY PEGGY

a legkisebb moziszinés az főszerepben.

Bemutatója ma vasárnaptól

az aradi Urániában.

Az előadások 8, 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

A Notredamei toronyőr.

NYILTTER.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget

FELHÍVÁSI.

Varga és Társa uraknak bérbeadott üzletemet 8 nap mulva átveszem. Ezen naptól érettk semmi-féle kötelezettséget nem vállalok.

Darula József, kereskedő,
Gurahont.
689

ERTESITES.

A t. utazóközönség tudomására hozzuk, hogy az „Idet” utazási irodával az összeköttetésünk folyó hó 5-ével megszűnt, miáltal fenti iroda nevünkben hálójegyek re vonatkozó rendelést felvenni nem jogosult. Kizárólagos autorizált helybeli képviselőnk Arad, Bulev. Regina Maria 18. (Központi Takarékpénztár helyiségében.) 678

Compagnie Internationale des Wagons-Lits

Nemzetközi hálókocsi társaság
Sous Agence de Arad.

ERTESITES.

„Salon de Modă” megnyitás. A melyen úszott hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy hazaérkeztem tanulmányutamból eredeti bécsi modell-jeimmel, melyek „Divat Szalonomban” megtekinthetők. Egyben értesitem a m. hölgyközönséget, hogy egy bécsi szalon directricét sikerült megnyernem, s így garanciát nyújthatok, hogy a n. é. hölgyközönség legmesszebb menő igényeit is kielégíthetem.

Arad, 1925. február 4. 656
Tisztelettel: CSATLÓS ILONA,
Arad, Str. Alexandri No. 5. (Salac-u.)

„Pallas”

Bank és Kereskedelmi Társaság, Arad
Ingatlanforgalmi osztálya

megnyilt.

Foglalkozik házak, földek, szőlők és mindenféle ingatlanok vételének és eladásának közvetítésével, igen előnyös feltételek mellett. 788

Kölcsönöket betáblázásra, valamint kellő re-dezetre azonnal folyósítunk, illetve elhelyezünk.

Interurban telefon 382. — Sír-göngyöl: Pallasbiro-u.

Üzletet keresők figyelmébe !!!

Aradon szálloda, vendéglő külön csap-székekkel, nagy italfigyaszttással bárkinek biztos egzisztenciát nyújt, más vállalat átvétele miatt olcsón eladó. Erdők földni Haász Ingatlanforgalmi Irodában. Arad, Str. Romanului No. 6. (volt Zri-nyi-uca.) 16540

Magas lángu és hőfoku

köszén és kocsz,

rostált, pormentes

vasaló-faszemet

házhöz szállít: 726

Kneffel szénüzle

Arad, Bulev. Reg. Ferdinand I. 7. sz.

Rozsa ö. ált. REINER JOZSEF művészi
javítása
LECHNER, volt Csász. és Kir. udvari órák tanítvá-
nyánál ARADON, a lutheránus templom mellett. 699

la minőségű 6.800 calorián
feltűli
porosz darabos, kocka,
dió- és kovácszenet
vala- carwini darabos és
mint carwini darabos és
kocka pirszenet (kozob)
wagontételekben
a legolcsóbb naplárban szállít:
FLESCH & KLEIN
Arad, Str. Unirel 6-8. Tel. hívó sz. 523.

Megnyilt SZENTGYÖRGYI divatruháza

ARADON az új Neuman-palotában. Saját érdekében felintsa meg kirakatait.

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST

Dunaparton, minden elképzelhető kényelem-
mel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étte-
rem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

Amerikába, Braziliába és más álla- utlevélre fényképek előírás szerint
mókba szóló készülnék:
„FOTO” villanyfényképezőgép, Arad, Str. Eminescu 13. (Deák F.-u.)

TÁRGUL
DIN LIPSCA
PRIMÁVARA 1925:
1-7 MARTIE
TÁRGUL TECHNIC: 1-11 MARTIE

Lipsei tavaszi mintavásár 1925.

Általános áru mintavásár márc. 1-7-ig.

Technikai mintavásár és építészeti mintavásár márc. 1-11-ig. A világ leg-
nagyobb és legrégebb nemzetközi mintavására. Jelentkezések és felvilágosítások:

E. v. ANGERBAUER
tisztelőtbell megbízott úrnál

Timisoara, I. Str. Gen. Praporgescu 3. Telefonszám: 70.

Gazdák figyelmébe

ajánljuk eredeti, most importált 782

olasz cirokmagunkat,

valamint

takarmányrépa magunkat.

Agrocomercia S. A.

Oradea-Mare, Str. Brațianu I. a. — Telefon 34. — Bbox. 105 1/2.

FOGASZAT !!

Foghuzás: (injekció érzéstelenítéssel)

40 lej.

Fém koronák, fogak (Randolf, Vic-
toria, Kosmos anyag)

drb. 80-100 lej.

Fehér fogak kautichokra

drb. 40-50 lej.

Arany koronák, fogak (garantált

aranyból) drb. 300-350 lej.

FRIDA D'NOUDJALLED.

vizeg. fogászor, Arad, B. Reg. Ferd. 19. Árcsóf (Fog-úf)

HERCULES legjobb vidéki

utí házassá-
közvetítő iroda. Kitűnő összeköttetések

előkelő körökben. Szeged, Iakola-u. 32.

Válaszbélyeg.

Üzlethelyiség

lakással, melékhelyiségekkel Pécskán

főterem a városházával szemben május

1-ére kiadó. Bővebbet Harsányi Már-

tonnál Pécska. 15137

5188

Sebők Pál

Arad, Str. Gen. Gheorghescu (volt Ta-
bajdy-uca) 2. sz. alatt, az új Neu-
man-házban lévő

kártyos műhelyében
minden szakmába vágó munkák ju-
tányos árért és izléses kivitelben
készülnek. 15187

Manus szőnyegszövő telep

Conop, (Jud. Arad.)

mint egyedüli ilyen szakinté-
zet kicsiben és nagyban

árusít és küld postán valódi perza
szinekre festett és szakértelemmel
összeállított legjobb fonalakat, fel-
vetőt és leszövőt is, értékes tervraj-
zokat, eredeti típusú tökéletes szövő-
székeket, leverőt, villát stb. Legol-
csóbb árak Rendelés levélben. Köz-
lendő a szőnyeg nagysága, esetleg
kivánt egyes színek, melyek mindig
utána kaphatók. 498

FABRICA de TRICOTAGE

Societate Anonima Romána
Bucuresti, Strada Laboratorilor 5-7,
gyakorított

Raschelmunkásokat keres

Jelentkezések írásban, képesítő
bizonyítványokkal kéretnek. 610

Magas árban

veszek új és használt zong-
orákat és pianókat, zong-
nyezet és régiségeket. —
Ajánlásnál kérem a zong-
ora gyártmányát, árát, mére-
tét és szerkezetét megírni

Hívásra személye-
sen leutazom.

Sternberg I.

műkereskedés és zongora raktár.
Oradea-Mare, Piața Unirel 2.
Telefon 1345. Sirocco No. 175. 5279

4 tonnas

hidmérleg

megvételre kerestetik.

Ajánlatok: Arad, postafiók 67.

Pancotán

50 éve fennálló

fűszer és rövidáru üzlet,

ingatlanal együtt eladó.

Beamter Ödön, Pancota

MEGHÍVÓ

Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T.-nak

1925. évi március hó 8-án d. e. 11/2 órakor
Timisoarán az intézet tanácstermében tartandó

XVIII. évi rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a zárszámadások, mérleg- és nyereség-számla előterjesztése.
2. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt és felmentvény megadása.
3. Előterjesztés és határozathozatal a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása iránt.

4. Igazgatóság megválasztása.
5. Felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Esetleges indítványok az alapszabályok 25. §-a értelmében.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhivatnak, hogy részvényeiket legkésőbbben ez évi március hó 1-ig bezárólag Timisoarán az intézet pénztáránál, vagy Bucurestiben a Banca Marmorosch, Blank & Co. R.-T.-nél letéteményezzék. Minden öt részvény egy szavazatra jogosít.

Vagyon. Mérleg-számla 1924. december 31. Teher.

Vagyon				Teher
Pénztárkészlet:				
Készpénz	37.200.958	19		
Idegen pénznemek	800.896	72	38.001.849	91
Pénzüintézet követelések			14.088.928	78
Intézeti palota			12.000.000	—
Tárcában levő váltók			42.320.420	28
Saját értékpapírok:				
Affiliációk és érdekkörünkbe tartozó ipari és kereskedelmi vállalatok részvényei			70.902.094	19
Nyugdíjegyület értékpapirjai			444.120	—
Előleg értékpapírokra			11.956.640	65
Érdekkörünkbe tartozó vállalatok tartozásai és egyéb lelezett folyószámla adósok			121.692.484	42
Adósok külföldi értékben			41.582.955	28
Allandó részesedések			7.766.321	91
Törlesztéses jelzálogkölcsönök			2.932.132	06
Szavatosságok: Lei 44.819.652.03				
Letár			1	—
			363.667.948	48
Részvénytőke:				
80.000 drb. részvény egész évi szelvénnnyel	20.000.000	—		
60.000 drb. „ félévi „	15.000.000	—		
Tartalékalap				46.740.000
Kétes követelések tartalékalapja (az adó-törvény 32. §. b.)				4.500.000
Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. és az érdekkörébe tartozó vállalatok alkalmazottainak nyugdíjgyesülete				1.723.853
Betétek takarékbetétkönyvecskékre és folyószámlára				160.825.144
Hitelezők				22.804.988
Hitelezők és betétek külföldi értékben				39.764.977
Visszszámított váltók a Banca Națională a României-nél				28.915.000
Engedményezett törleszt. jelzálogkölcsönök				2.721.573
Jelzálogkölcsön az intézeti palota után				2.980.907
Szavatosságok: Lei 44.819.652.03				9.765.840
Amneneti tételek				—
Nyereség:				
Áthozat 1923. évről	1.073.221	33		
1924. évi tiszta nyereség	11.762.942	55		
				12.836.163
				863.667.948

Kiadás. Eredmény-számla 1924. december 31. Jövedelem.

Kiadás				Jövedelem
Tiszti fizetések, utazási és üzleti költségek, nyomtatványok, irodabér, posta és távbeszélő			9.666.914	79
Tisztviselői nyugdíj hozzájárulás			207.058	34
Adó és illetékek			1.000.197	—
Tartalékolás kétes követelésekre (az adó-törvény 32. §. b) értelmében)			4.500.000	—
Nyereség:				
Áthozat 1923. évről	1.073.221	33		
1924. évi tiszta nyereség	11.762.942	55	12.836.163	88
			28.210.364	51
Nyereségáthozat 1923. évről				1.073.221
Különféle kamatjövödelmek				13.431.097
Jutalékok és egyéb jövedelmek				6.726.900
Nyereség részesedésekből és fiókoktól				5.589.036
Intézeti palota jövedelme				1.390.107
				28.210.364

Timisoara, 1924. december 31.

A könyvelésért: GUSZ s. k.

Az igazgatóság:

BLANK s. k., elnök.

SZANA s. k., vezető igazgató.

Dr. BENICZY s. k.

BOCU s. k.

Dr. BRÜCK s. k.

Dr. COSTE s. k.

DARVAS s. k.

Dr. DRAGONESCU s. k.

FLEISSIG s. k.

KALMAN s. k.

KIMMEL s. k.

KUN s. k.

LÖFFLER s. k.

MOCSONYI s. k.

Dr. NICORA s. k.

ORSZAGH s. k.

OTTLIK s. k.

SEULESCU s. k.

BOEPKEZ s. k.

SZÉKELY s. k.

UHRMANN s. k.

VIDRIGHIN s. k.

TABACOVICI s. k.

VALCOVICI s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta.

A felügyelő-bizottság:

BOBB s. k.

BEJAN s. k.

BERNSTEIN s. k.

BARTOS s. k.

Dr. CHICOS s. k.

DEUTSCH s. k.

Dr. GYÖRBIRO s. k.

LATTER s. k.

SOMLÓ s. k.

Barát Móríc képművelése az aradi Kulturpalotában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat stb. szerinti számítjuk. — Minden nap hirtetés ára bétköznapi 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vasárnap betétivel 5 lej, illetve 6 lej. — A vasárnap betétivel kiván. saavakat máhuzással kell jelezni. — Hirtetéseket d. u. 6 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög letöltésig 25 lej, vasárnap 30 lej. A máhóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szűvegt, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatás, ill. é helyesbítés.

Levelezés.

EGY 16 éves tisztta, szépnék mondott leány támogató barátot keres a legnagyobb diszkrétció mellett. Leveleket „Liliom” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kér. 737

Házasság.

ELŐKÉLO körökben diszkrétén közevét házasságot nagyváradi úriadó. Rudolf Mosse hirdetési vállalatához Oradea Mare „Discretio” jellegre irandó levelekre teljes címét közli. 688

MUSZONNYOLCÉVES tisztességes, intelligens iparos leány házasság céljából megismerkedne hozzávaló fiatalemberrel vagy pedig gyermektelen özvegyvel. Leveleket „Házasság” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kér. 686

NŐSÜLNE iparvállalat tulajdonosa, nagyobb középső hozománytal. Ajánlatok „Komoly 40” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba keretnek. 15138

Alkalmazás.

GYAKORNOKOT keresek azonnali belépésre. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre Rudolf Mosse hirdetőbe Arad kérem. 10188

TEXTIL szakmából segéd, ki a román és német nyelvben perfekt, adja le ajánlatot, fizetési igényével az Aradi Közlöny kiadójaiba „Textil” jellegre. 666

KÉT TAGU család jólétű mindenest keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 677

HIRLAPSZAKMÁBAN teljes jártassággal bíró urileány, aki több évi gyakorlattal rendelkezik, hírlapirodában, vagy kiadóhivatalban állást keres. Vidékre is elmegy. Szíves megkereséseket „Szak-képzett” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 684

NÉMET nevelőnő állást keres nappalra vagy délelőtti órákra. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 687

PERFEKT román-magyar levelező-könyvelő azonnali belépésre állást keres. Szíves megkereséseket „Pontos munkacso” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 693

KERESKEDELMi érettségivel bíró tisztviselőnő február 15-re állást keres. Román-magyar nyelvtudással rendelkezik s nagyobb írodai gyakorlata van. Szíves megkereséseket az Aradi Közlöny kiadójaiba „Szorgalmas” jellegre kérek. 694

GAZDASSZONYNAK menne 26 éves nő magános urhoz vidékre is. Leveleket „Tanutun” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 731

MINDENES idősebb bejárónő. kinek könyve van felvétetik. Gellért. Arad, Strada Gheorghe Popa 10. 730

SZALLODABA szobaasszonynak vagy taxarítósnak elmegy. Útleveleket beszélnék. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójaiba kérünk. 723

FŐZNI TUDÓ intelligens nő házzvezetőnő állást keres. Vidékre is elmegy. Holmih, Nagyvárad, Péter-u. 1a. 688

NAGYOBB petzsamunkához tanulóanyagok felvétetek. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiba. 751

JOBB házból való mindenest 2 tagu családkhoz vidékre keresetetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiba. 720

IRODISTANÓ és dnyes kifutó felvétetik „Fortunánál” Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. 10000

NOI kalapósnő házakhoz ajánkózik. Arad, Plaza A. Iancu 9. 718

ELSO gimnáziumot magánúton végző filam tanítása és nevelése céljából szakértő és erélyes nevelőt keresek pszichológusok és illó díjazás mellett. Ajánlatokat sürgősen kérek „Tanuló” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba. 712

TAKARITÓNÓ felvétetik. Steiner, Arad Bul. Carol 27. (Erzsébet-körut.) 711

HÁZZVEZETŐNŐNEK ajánkózik 30 éves urind, kitűnő bizonyítvánnyal csakis vidékre magányos urhoz. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 709

TISZTVISELŐK havi 2000 lei fix fizetéssel, jutalékkal felvétetek külső akvizíciós munkára. Jelentkezés hétfőn Aradon, Magyar Újság kiadóhivatala szűdőttemplommal szemben. 741

SZAKÁCSNÓ azonnali belépésre keresetetik. Cím Rudolf Mosse Arad. 10190

CSOMOZÓ leányokat (gyakorlottakat) felvesz Szűvóműhely Arad, Str. Moise Nicora 17. 10190

FŐZÓNÓ felvétetik azonnala vagy 15-re. Kepes, Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 6. 10190

TISZTESÉGES mindenest szobaleány felvétetik. Jelentkezés délután 3—5-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiba. 744

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát ebédközöttal vagy anélkül azonnala keres Intelligens tisztviselőnő. Cimeket „Hivatalnoknő” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 691

LAKÁSOK, modernek és egyszerűbbek butorral, vagy anélkül átadók. Győrffy „Mures” irodája Arad. 15138

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan butorozott szobát keres nőten magántisztviselő lehetőleg a belvárosban és azonnali elfoglalható. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadójaiba „13” jelige alatt kér. 753

Vétel és eladás.

RÉGI KÖNYVEKET előnyös áron vásárol Sándor hírlapiroda Arad. 10180

BUTORRAKTÁRAMBAN ebédlok, hálószobák olcsóáron kaphatók Wiegendorf. Arad Str. Eminescu Deák Ferenc-u.) 6. szám. 120

HASZNALT Bőrgarnitúra, ebédlok és szalonberendezések, szőnyegek, függönyök, réz és vaságy, gyermek ülő kocsii, wertheim kassza, Singer éipéságy, disztárgyak, ezüst étvésszközök, írodai íróasztalok, fotelek, butorok, kézmunkák, puffok, különböző ajándéktárgyak, térfi ruhák stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ELADÓ 1 fedéres kocsii 1 pár löszeszámittal. Megtekinthető Arad, Str. Virginia Hótoran 25. 747

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEMET 15.000 drból álló katalógus áron 20. nagyobb tételnel 30 százalékkal olcsóbban eladom. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 745

EZÜST TALCÁKAT, ezüst tárgyakat, szőnyegeket, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butorárbokat, disztárgyakat stb. bizományba veszek. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb.

ELŐSZOBA szekrény kétoldalon felfel, fehérre fényezve, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiba.

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, fesiményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpöl Izsó könyvkereskedése, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 235. 681

ÜZLETI KÖNYVEK hitelesítve, nyomtatványok, írószerek jó minőségben olcsóan Max. Molnár és Comp. Arad, Str. Bratianu sarok tizet, főpstatával szemben. 5282

HENGERCSOMÁGOLO papir vastag és vékony állandóan kapható Knieszer könyvkereskedőnél Arad, Str. Tudor Vladimirescu (Dobruca) 6591

MÁGÁNJARÓ garnitúra átalakított, kitűnő állapotban, felszereléssel 125.000 leiert eladó. Erdékdőni Keilner Lajos és fia irodájában Arad, Str. Colonel Paulin 2. (Dr. R. útvél szemben). 507

MODERN ebédlok és háló komplett, valamint kézzel csomozott gyapjú perzsa és szmirna szőnyegek jutányosan eladók. Arad, Str. Ioan Calvin 23. 653

WERTHEIM cassa 4 számu, dupla ajtóval eladó. Cím Győrffy „Mures” irodája Arad. 15137

HÁLÓSZOBA butor és varrózó jutányosan eladó Arad, Calea Aurel Vlaicu 2. szám. 692

EGY garnitúra 8 HP magánjáró hozzávaló 4 barázdás ekével eladó. Tornyai Szathmáry Károly. 695

CSEPLÓGARNITURA 8. HP Máv. magánjáró, prima karba, teljes felszereléssel nagyon olcsón kapható Asszod Lajos Timisoara IV. Str. Garit 4. 697

ELADÓ egy egyes számu víznyomású olajsajtó, két kosárral, differenciális szivattyúval, teljes üzemképes, és magánjáró Umrath kazán Első magyar gazdasági cseplővel 14 éves teljes felszerelésével. Farkas Gyula Tárnova. 724

ESZTERGAPAD 3 méter csustávolsággal eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiba. 721

EGY komplett modern szürke, madárjavor hálószobabutor, csillár és konyhabutor olcsón eladó. Arad, Str. Minervei (Hona-u.) 13. 729

ELADÓ 6-os Schuttlevorth magánjáró cseplőgarnitúra, jókarban, teljes felszereléssel. Cím Darék Adám Salonta-Mare. 713

EGY Shuttlevort 8-as kazán eladó Toronyán 230. sz. alatt. 690

MEGVÉTELRE keresek széjjel szedhető vásári bódékat. Arad, Str. Cosbuc 15. (Vesselőnyi-u. 47.) 733

LUCERNAMAG garantált arankamentes csiraképes eck 3000 kg. eladó. Pálly Balint maomtelődnő Chiboten. 734

ZONGORA, rövid ócsón eladó. Arad, Piata Pestelui (Haltér) 5-6. ajtó 3-4. 735

ELADÓ egy amerikai motor 10 HP. cseplőgarnitúrával. Összes felszereléssel. Cím Kőryegző, Petris. 714

ELADÓ egy teljesen jókarban levő modern keresztthuros rövid zongora Arad, Strada Chendi 1-3., I. em., 9. (Kölcsőu.) 725

Ingatlan.

A VÁROS minden részén és vidékén vendéglők és fűszerüzletek ugy házzal mint ház nélkül rögtön átadással eladók. — Szántóid 100 kat. holdról 170 kat. holdig Aradmegyében teljes felszereléssel és maszív épületekkel. Elsőrendű birtokok az idet természet eladók. — Ugy a hegyalja minden részén szőlők 1 kat. holdtól 20 kat. holdig teljes felszereléssel, 2 szobástól 4 szobás villával eladók. A Flora, agentura generala Arad, Bul. Regina Maria No. 10. 584

GYOROKON Póut 78. számú gazdálkodóknak alkalmas ház, gyümölcsös kerttel, 2 melléképülettel eladó. 619

ARAD, Str. dr. Ratu (Sarkott Domokos-ucca) 74. sz. saroküzlethez átadható lakással eladó. Bővebbet dr. Orfi Gyula ügyvédnél Str. Gheorghe Lazar (Simoanyi-u.) 8. 696

ARAD, Str. Abatorului (Városhid-ucca) 50. számú ház elfoglalt lakással eladó. 698

ARAD, Str. Savu Raicu 72. sz. ház eladó nagy telekkel 110.000 leiert. 710

Üzletok.

NAGY műhelyhelyiség kiadó. Arad, Str. Mărăsesti (Kossuth-u.) 37. 736

ÜZLETHELYISÉG foglalkozmasabb helyen azonnala kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiba. 717

JÓL jövedelmező vállalathoz állás társ keresetetik 40—50.000 leiel. Bővebbet „Fortunánál” Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. 10.000

JÓLMENŐ épületkereskedés eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiba. 715

Ellátás.

IZR. leányinternátus felvesz egy vagy két belakó leányövendéket. Arad, Str. Alexandru Gavra 19. 727

Különféle.

PÉNZKÖLÖSÖNÖKET befektetésre azonnali folyósítatott. Haász iroda, Arad, Str. Romanului 5. (Zrínyi-ucca). 16540

ÖRÖKBE adnám szép, egészséges 8 hetes leánykamat. Cím Győrffy „Mures” irodájában Arad. 15138

KÖNYVUDONSÁGOKRÓL ingyen küldünk árjegyzéket vidékre. Sándor hírlapiroda Arad. 10190

! Kerékpárok zománcozását, nikkelezését és szakszerű javítását pontosan vállalja

műszerész Arad, Strada Brancoviciu (Lázár V-u.) 5. szám. :-: !

Aradi Polgári Takarékpénztár R.-T. záloglevél-kibocsátó intézet.

Alapítva: 1888.

Részvényalírási felhívás.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár R. T. 1925. évi január hó 25-én tartott 37-ik évi rendes közgyűlésén elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 13.000.000 leiről 26.000.000 leire emeli fel azzal, hogy a részvénytőke 13.000.000 leiről egyelőre csak oly összeggel emeltesse fel, mint amennyit az optált és a nem részvényesek által jegyzett tőke kitesz. A 26.000.000 lei részvénytőke teljes kiegészítéséhez szükséges további részvénykibocsátással az igazgatóság bízott meg, olyképen, hogy azt jóbelátása szerinti időben, módon és feltételek mellett hajtsa végre.

Kibocsátási feltételek!

Minden régi részvénytulajdonosnak jogában áll minden 2 drb. régi 80.- lei n. é. részvény után 1 drb. új 80.- lei n. é. részvényt és minden 2 drb. 400.- lei n. é. részvény után 1 drb. 400.- lei n. é. új részvényt jegyezni. A 80.- lei n. é. részvény kibocsátási ára 100.- lei és 2.- lei kibocsátási költség, míg a 400.- lei n. é. részvény kibocsátási ára 500.- lei és 10.- lei kibocsátási költségben állapított meg. Miután ezen részvények az 1925. évi nyereségben részesednek. 1925. január 1-től kezdődőleg a befizetés napjáig 20% kamatot fizetendő.

Intézetünk Arad környékének és a Bánátnak 20 leggazdagabb községében bir fiókkal és jó hírneve. közismert kulantérija folytán a következő vidéki intézetekkel fuzionált: Aradi kereskedelmi bank Rt., Aradszentmártoni takarékpénztár Rt., Csanádi népbank Rt., Eleki első takarékpénztár Rt., Angyalkuti hitelszövetkezet, Nagyjécsai kereskedelmi és iparbank, Nagyjécsai takaré- és hitelügylet, Lippai első takarékpénztár Rt., Máriaiöldi takarékpénztár Rt., Ujpanáti hitelszövetkezet, Ujszentanna népbank Rt., Ujszentanna első takarékpénztár Rt., Perjámosi első takarékpénztár Rt., Perjámosi kereskedelmi és iparbank Rt., Szépfalusi hitelszövetkezet, Zádorlakai hitelszövetkezet.

Működés felül figyelembe véve még intézetünk rohamos fejlődését, nagy mobilitását, klientélánk nagy kiterjedtségét, betevőink nagy bizalmát, — minnek következtében betéteink meghaladják a 117 millió leit — és végül latens és nyílt tartalékaink nagyságát azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a közgyűlés igazgatóságunk javaslata alapján elhatározta, hogy régi részvényeseinknek intézetünkhöz való hűségét olyképen önjártja rekompenzálja, hogy nyílt tartalékaink terhére mindazon régi részvényesnek, kik fenti részvénykibocsátási feltételek mellett 2 drb. új részvényt jegyeznek, 1 drb. ingyen-részvényt bocsát rendelkezésére.

Közgyűlésünk ezen határozata folytán régi részvényeseink azon kellemes helyzetbe jutottak, hogy 2 drb. új 80.- lei n. é. részvény jegyzése folytán vagyis 200.- lei ellenében 1 drb. gratis részvényt együtt 3 drb. 80.- lei n. é. részvényt és 2 drb. új 400.- lei n. é. részvényt jegyezésük folytán vagyis 1000.- lei ellenében 3 drb. 400.- lei n. é. részvényt kapnak. Figyelembe véve még, hogy az utolsó évi osztalékunk a 80.- lei n. é. részvények után 16.- lei és a 400.- lei n. é. részvények után 80.- lei volt, minden régi részvényes, ki fenti jegyzés szerinti 200.- leit befizet, 3 drb. 80.- lei n. é. részvény után 48.- lei osztalékban és ki fenti jegyzés szerinti 1000.- leit befizet, 3 drb. 400.- lei n. é. részvény után 240.- lei osztalékban fog részesedni, miként tőkét 24%-os vagyis oly magas kamattal, mely a jelenlegi abnormálisan magas betéti kamatot is felülmúlja.

Azok a részvényesek, kik nem bírnak oly számu részvennyel, hogy fenti jegyzés folytán egy teljes ingyen-részvényt kaphassanak, aránylagos ráfizetés mellett jogosítottak 1 drb. ingyen-részvényt elnyeréséhez.

Azok a régi részvényesek, kik elővételi jogukkal nem élnek, figyelemzettnek hogy azáltal, hogy minden két darab jegyzett részvény után egy darab ingyen-részvényt adunk a régi tartalékalap terhére, minden jelenleg birtokában levő 80.- lei n. é. részvény után ca 34.- lei és minden 400.- lei n. é. részvény után ca 167.- lei károsodás éri.

Azok a régi részvényesek, kik a reájuk eső quotán felüljegyzéseket eszközölni óhajtának, vagy pedig azon egyének, kik részvényekkel egyáltalában nem bírnak, tartoznak részvényenkint 510.- leit és az 1925. január 1-től kezdődőleg a befizetés napjáig járó 20% kamatot fizetni.

Az elővételi jog 1925. március 31-ig gyakorolható. Az elővételi jog gyakorlása alkalmával a régi részvények az intézet főpénztáránál, Aradon vagy pedig a fiókok pénztáránál mutatandók be, amikor is az elővételi jog gyakorlása a részvényeken megfelelően kiténtetve lesz.

A befizetések az intézet főpénztáránál illetve fiókpénztáránál Almáskamarás, Angyalkuti, Aradszentmárton, Csanád, Csátád, Elek, Garabos, Kisász, Liova, Máriafölde, Nagyjécsa, Nagyösz, Óthalom, Perjámos, Szépfalu, Ujarad, Ujfalú, Ujpanád, Ujszentanna és Zádorlakon a következőképen teljesítendő:

Az elővételi jog gyakorlása alkalmával 30% és a kibocsátási költség, a fennmaradó 70% pedig tetszés szerinti részletekben 1925. március 31-ig fizetendő be, ez év január 1-től a befizetés napjáig járó 20%-os kamatokkal együtt.

Az igazgatóság felhívja a 80.- lei n. é. részvények tulajdonosait, hogy részvényeiket egészítsék ki a jelenlegi kibocsátás alkalmával 400.- lei n. é. részvényekre, ezeket a részvényeket a közgyűlésben egy közgyűlési határozattal mind összevonja és a forgalomból kivonja.

Mindenkinek a jegyzett összeg erejéig csakis a legmagasabb n. é. részvények szolgáltatnak ki s így ha valaki pl. 6.880.- lei n. é. részvényt jegyez, csakis 3 drb. 2000.- lei n. é., 2 drb. 400.- lei n. é. és 1 drb. 80.- lei n. é. részvényre tarthat igényt.

A kibocsátás alá kerülő részvények jegyzéséből befolyó összegekből részvényenkint 80.-, 400.- illetve 2000.- lei a részvénytőkéhez, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalaphoz lesz csatolva.

A teljesen befizetett új részvények mindenben egyenlő joguk a régi részvényekkel.

Amennyiben a jegyzett részvények utáni részfizetések az előirt határidőn belül nem teljesítetnek, az alapszabályok 9. §-a értelmében a hátralékos részletek befizetése végett felhívás fog közzététetni, mely közzétételtől számított 45 nap elteltével a be nem fizetett részvények megsemmisítetnek és azok helyébe új részvények bocsátatnak ki, míg a befizetett összegek a tartalékalaphoz csatoltatnak.

207

Üzlethelyiséget

keressünk bérbe a központban ARGUS, Arad, Str. Eminescu (Deák F.u.) I. 16650

Olesó ház kínálat!

Modern bérpalota 14 lakással, központi fűtéssel, parkettával, fürdőszobákkal piactéren. — Főútvonalon bérpalota 16 lakással, legmodernebb építmény egy-millió 500.000 leiert. — Emeletes sarok bérház 480 és 375.000 leiert. — Főváros szívében 2 lakásos ujház 450.000 leiert. — Sarok-bérház 9 lakással, 5 fürdőszobával belvárosban bérjövdelemmel 400.000 leiel átvehető. — Négy-szobás fürdőszobás magánház 200.000 leiel átvehető. ARGUSNÁL Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) I. 16650

Eladó

2 szobás magánház elfoglalható lakással 170.000 leiert. — 2 szobás nagy kert tel elfoglalható 125.000 leiert. — 4 szobás magánház víztorony közelében elfoglalható lakással 380.000 leiert. Díjtalan felvilágosítással szolgál Maier Arad, Str. Nicu Filipescu 13. (Flórián-u.) 746

Magashófoku 403
szalón kőzén,
Retorta-taszén
csomagokban és ömlesztve, házi és ipari célra, házhoz szállít:
Altmann Ede,
Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Bere B.-tér) 44

Feltűnő alkalmi házadások!

Piactéren ujonnan épült emeletes ház, 4 modern parketas lakással, 4 üzlethelyiséggel, nagy bérjövdelemmel 900 ezer leiert. — Belváros piacteret összekötő legforgalmasabb utvonalon emeletes ház öt üzlethelyiséggel, 6 nagy lakással, nagy bérjövdelemmel 1 millió 600 ezer leiert. — A bel- és külváros összes uccában tőkebefektetésre kiválóan alkalmas magán-, bér-, keres- és iparvállalat céljaira megfelelő házak, mind elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal eladók 200 ezer lejtől 4 millió leies áráig. Értekezni lehet HAÁSZ ingatlan forgalmi irodájában Arad, Str. Romanul No. 5. (volt Zrinyi-u.) 16540

„Nationala”

Általános Biztosító Társulat, Bucuresti

Alakult 1882-ben. — Alaptőke és készpénzbeli tartalékok összege: 75 millió lejen felül.

Románia egyik legnagyobb biztosító intézete.

Elfogad biztosításokat minden ágazatban, kedvező feltételek mellett.

Vezérképviselet:

„PALLAS”

Bank és Kereskedelmi Társaság, Arad.

Telefon 382. 738

Élőhal

kapható a piacon folyó hó 13-án és minden rá következő pénteken. RADITS.

Cséplőgép garnitúra

Különféle gyártmányu, magánjáró és husatos 4-8 HP-ig. — Egy drb. 35 és egy drb. 50 HP. szivógáz. — Egy drb. 24 HP. Máv benzín motor kocsihoz szerelt, malom kőjáratok, felvonok, hengerek, sziták. Ugyazintén magán- és bérházak elfoglalható lakásokkal eladók.

KELLNER LAJOS és FIA
gazdasági gép- és ingatlan forgalmi irodája
Arad, Str. Colonel Paullan 2. (volt Fábán László-ucca.)
CFR. üzletvezetőséggel szomben. 749

Kiváló jó és rendkívül olcsó
IPARI SZENET
kedvező feltétellel szállít:
FERROCARBON
Szénkereskedelmi Társaság,
Timisoara,
„Agrár” palota.
Telefon 9. 10187